

Budget 2019

Plan 2020–2023

Vi bygger Varberg

Antagen av kommunfullmäktige 2018-11-13

VARBERGS
KOMMUN

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att

1. fastställa skattesatsen för år 2019 till 20,33 kronor
2. godkänna driftsbudget samt politiska uppdrag och prioriteringar för budget 2019 samt plan 2020-2023
3. godkänna investeringsbudget 2019 och plan 2020-2023
4. godkänna exploateringsbudget 2019 och plan 2020-2023
5. godkänna resultat- och kassaflödesbudget för 2019 och plan 2020-2023
6. i övrigt godkänna budget 2019 och plan 2020-2023 samt bilaga 1
7. bemyndiga kommunstyrelsen att besluta om användning av KS ofördelade medel
8. kommunkoncernens totala låneram för 2019 får vara högst 5 400 mnkr, inklusive lånen i Varbergs Stadshus AB
9. omsätta och ta upp nya lån under budgetåret 2019:
 - a. Kommunstyrelsen har under år 2019 rätt att nyupplåna, det vill säga öka kommunkoncernens skulder under år 2019, med totalt 1 200 mnkr. Delegat medges teckna dessa lån.
 - b. Kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2019. Delegat medges teckna dessa lån.

Innehållsförteckning

4 Inledning

Alliansens budgetkommentarer

8 Vision, mål och styrning

Styrmodell för Varbergs kommun

9 På väg mot de prioriterade målen

12 Tre prioriterade inriktningar

15 Planeringsförutsättningar

Hela Varberg växer

16 Omvärldsanalys

18 Skatter och generella statsbidrag

19 Finansiell analys

22 Förutsättningar för nämndernas ramar 2019–2023

23 Förändring av nämndernas ramar 2018–2019

24 Driftsbudget

Förklaring till driftsbudgeten

Driftsbudget 2019–2023

25 Politiska prioriteringar och uppdrag

28 Investeringar

Förklaring till investeringsplanen

Investeringsplan 2019–2023

32 Kommentarer till investeringsplanen

38 Exploateringar

Exploateringsbudget med kommentarer, 2019–2023

Bilaga: Den röda tråden – nämndernas egna mål inom kommunfullmäktiges fyra strategiska målområden.

Inledning

Alliansens kommentarer till årets budget

Övergripande

Under året förärades Varberg för första gången det mycket prestigefyllda priset Årets superkommun 2018 (det tävlas i tre kategorier). Priset delas ut av Dagens Samhälle och ett stort antal mått ger en bild över hur Varberg presterar relativt andra kommuner. Undersökningen svarar på: Vilka kommuner lyckas exceptionellt väl och står särskilt starka inför framtiden? Vilken kvalitet håller skolorna i kommunen? Personalens utbildningsnivå och barngruppernas storlek inom barnomsorgen analyseras liksom brukarbedömningar och kötider för äldreboenden. Företagandet mäts, liksom utbud inom kultur och fritid. Sammantaget uppvisar Varberg en jämn och hög nivå, med extra starka resultat inom skola och arbetsmarknad!

Dessutom utsågs vi som första kommun till LRF:s Årets gröna kommun! Ett pris som vittnar om att vi ser till hela kommunen. Som om detta inte vore nog tog vi för femte året i rad hem guldmedaljen i tidningen Fokus pris Bäst att Bo. Att erhålla dessa fina priser förpliktar och kräver ett målmedvetet och idogt arbete för att leverera än bättre till våra invånare. Vi kommer även fortsatt att arbeta för att hela kommunen ska utvecklas och fortsatt vara framgångsrik!

Från och med nästa år inrättar vi en ny nämnd, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Anledningen är en tro på ett nära samarbete med näringslivet i syfte att möjliggöra anställning och att möta företagets behov av kompetens. Uppdelningen ger tydligare fokus på verksamheten, bättre uppföljning och en starkare styrning.

Befolkningen i Varberg växer och vi är nu snart 64 000 invånare. Att arbeta på samma sätt som vi alltid gjort kommer inte att låta sig göras. Antalet personer i arbetsför ålder kommer helt enkelt inte att räcka till för att serva den starkt växande gruppen barn/ungdomar liksom andelen äldre personer. Vi måste anamma ny teknik, e-tjänster, AI (artificiell intelligens) och digitala tjänster i en betydligt större omfattning än idag.

Kommunstyrelsen tillförs pengar för ett kommunövergripande digitaliseringsarbete.

Kommundirektören, i samråd med förvaltningschefsggruppen, beslutar om hur medlen används.

Inom samhällsutvecklingsområdet har det länge efterfrågats kompetens inom vattenplaneringsfrågor. Nu tillskjuter vi resurser för bland annat förstärkning med en sådan tjänst, liksom resurser för införande av systemtjänster inom ekonomiområdet.

Ett gott samarbete med näringslivet är mycket viktigt. För att ytterligare öka kvaliteten inom näringslivs- och destinationsverksamheten tillskjuter vi medel, liksom även till platsvarumärket Varberg.

Samtliga satsningar ovan är av karaktären ramhöjande, det vill säga det är inte några tillfälliga pengar.

Att växa innebär att stå inför många och tunga investeringar, inom i princip alla områden. Vi hänvisar till avsnittet Investeringar, där det framgår att investeringarna ligger på en historiskt hög nivå.

Då ingen ny regering tillträtt har vi i vår budget inte räknat med några höjda bidrag/ersättningar från staten. Alliansens budgetförslag innebär oförändrad skatt (20:33) och de finansiella målen nås under budgetperioden.

Kommunen som arbetsgivare

Kommunens tillväxt, pågående generationsväxling och en allt större konkurrens om medarbetarna ställer stora krav, för att kunna upprätthålla den kommunala servicen till medborgarna. Kommunen måste även framöver jobba intensivt för att behålla befintliga och attrahera nya medarbetare. Arbetet med olika insatser inom de fem områdena ”attrahera, rekrytera, introducera, motivera/utveckla samt generationsväxla/avveckla” behöver intensifieras och utvecklas då morgondagens kompetensförsörjning är en av kommunens absolut största utmaningar de kommande åren.

Vi förstärker budgeten för personal och kompetensförsörjning med 5 miljoner.

Vi måste fortsätta hålla fokus på en god arbetsgivarpolitik med bra anställningsvillkor och utvecklingsmöjligheter, tillgång till olika förmåner, möjlighet till önskad sysselsättningsgrad samt ett gott ledarskap och en god arbetsmiljö. Därför finns också möjlighet i årets budget att få stöd i arbetet med att utveckla organisationen, anpassa antalet chefsled och omfattningen av chefsens uppdrag samt stöd för att stärka cheferna i deras ledningsuppdrag.

Barnomsorg, skola och utbildning

Verksamheterna inom barnomsorg, skola och utbildning ska hålla hög kvalitet med nöjda barn, elever, vårdnadshavare och föräldrar samt kännetecknas av en god arbetsmiljö. För att bibehålla och utveckla kvaliteten tillskjuter Alliansen 2 miljoner utöver den ordinarie uppräknningen för budget 2019 till båda nämnderna. Resultaten har under flera år visat på en positiv utveckling och det vill Alliansen fortsätta med. Valfrihet är ett ledord för nämndernas verksamheter och det ska därför finnas olika alternativ till barnomsorg och skolor, så att det passar elevers och föräldrars behov. I Varberg finns barnomsorg på obekvämt arbetstid för föräldrar som har detta behov och detta kommer att utökas 2019. Förskolan är barnets första steg på skolvägen och där läggs grunden för barnets vidare studier. Förskolan kommer att få en förändring med en reviderad läroplan som bland annat innebär att undervisningens kvalitet ska öka genom tydligare rollfördelning, planering och ledning. Det läsfrämjande och språkutvecklande arbetet i förskolan lyfts fram ytterligare.

I Varberg har det under de senaste åren byggts förskolor och fler är beslutade att byggas då det finns ett ökat behov eftersom några förskolor har slitna lokaler.

Varbergs förskolor och grundskolor ska ligga i framkant för att utveckla undervisningen så att barn och elever stärks i sitt lärande och når kunskapskraven. Genom pedagogers skicklighet och ledarskap motiveras barn och elever att utvecklas genom förväntningar som utmanar deras kunskapsprogression. Därför skapar vi en lärande organisation som systematiskt arbetar med att förbättra kvalitet och resultat. Vi höjer kompetensen för kollegialt lärande som utvecklar undervisningen. Vi utvecklar det pedagogiska ledarskapet och lärarens ämnesdidaktiska kompetens. Vi vet genom forskning att det finns ett starkt samband mellan fysisk aktivitet och kognitiv utveckling. Arbetet med att införa fysisk aktivitet ska fortsätta.

Kommunfullmäktige har låtit utreda och kartlägga kommunens insatser gällande behoven hos personer med neuropsykiatriska funktionsvariationer. De förslag på förbättringar som utredningen visade fortsätter att inarbetas.

Vi arbetar förebyggande och främjande för ökat välmående utifrån varje barns och elevs behov. Vi skapar en lärande organisation för välmående och inkludering genom att utveckla det tvärprofessionella arbetet och samarbetet inom barn- och elevhälsa. Vi säkerställer också fortsättningen med framgångsrika insatser av Psynkprojektet.

Gymnasiet kommer från och med 2019 ingå i den nya nämnden utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden tillsammans med bland annat vuxenutbildningen, CLL och arbetsmarknadsenheten. Den nya nämnden kommer att utarbeta mål för kommande mandatperiod.

Gymnasiet kommer under de kommande åren att öka sitt elevantal och då kommer behovet av lokaler att behöva ses över. Varbergs skolors ansvar är att utbilda elever för dagens och morgondagens kompetenser och då är det viktigt att ha bra kontakter med näringslivet för att säkerställa vilken arbetskraft som behövs och vilka program som ska finnas. Lika viktigt är det att ha en hög andel elever som läser Ung företagsamhet. Att ha engagerade och behöriga lärare är viktigt och det har vi i Varberg.

Socialtjänst och äldreomsorg

Långsiktig planering inom hela verksamhetsområdet ligger till grund för att kunna tillmötesgå de olika behoven inom de områden som ligger under socialnämndens ansvar. Detta märks inte minst på satsningarna inom demensvården. Det är positivt att kunna visa att socialnämnden under en lång följd av år har en väl fungerande verksamhet vilket avspeglas i olika undersökningar.

Ersättningen för ensamkommande barn minskar från Migrationsverket i samma takt som barngruppen minskar, vilket innebär ett omställningsarbete för socialnämnden.

När nu allt mer avancerad vård sker i hemmet ökar kostnaderna för hemsjukvården. Bakom detta ligger bland annat bostadsanpassningar, ökade personalinsatser och nya tekniska hjälpmedel.

Ökningen av allt fler äldre ställer krav på framförhållning. Behovet av nya särskilda boenden, mer avancerad hemsjukvård, nya tekniska hjälpmedel,

digitalisering, Artificiell Intelligens (AI) och tillgång till kompetent personal måste tillgodoses.

Utän att ta tillvara på den tekniska utvecklingen och AI kommer vi på sikt få problem med personalförskningen på särskilda boenden och inom hemtjänsten. Vi följer noga den utveckling som sker och har ett par pilotprojekt på gång inom kommunen och deltar i både regionala och EU-projekt inom AI. Det är samtidigt viktigt att boenden får stöd i vardagen och stimulans och hjälp till aktiviteter. Här utför aktivitetsledare/hälsoledare/boendestödare ett uppskattat och värdefullt arbete. Både boende och anhöriga vittnar om detta.

Alliansen satsar därför 10 miljoner kronor på att förstärka kvaliteten inom äldreomsorgen.

Nämnden gav tidigt under mandatperioden förvaltningen i uppdrag att utveckla demensvården genom att ta fram ett koncept för demenscenter, demensteam och metod/arbetssätt. Nu står vi inför 2019 med ett utökat demensteam som kommit igång med sitt arbete. Plannerna på ett nytt särskilt boende i Träslövs trädgårdsstad tar allt mer form och beräknas stå helt klart under 2020. Här kommer demensvården att ha sitt nav. Här kommer det att finnas avdelningar för demensboende av olika kategorier och med olika behov. Härifrån kommer demensteamet att ha sin utgångspunkt när det gäller att stödja boende, anhöriga och personal.

Kultur, fritid och idrott

Under de senaste åren har stora satsningar gjorts inom kultur, fritid och idrott. Det har handlat om massiva investeringar i nya idrottsanläggningar, ökat stöd till föreningslivet, utökad ungdomsverksamhet, breddad kulturverksamhet och satsningar på konstnärlig gestaltning.

De verksamheter som genomförs i kultur- och fritidsnämndens regi bidrar till att skapa ett demokratiskt och mångkulturellt samhälle med aktiva, hälsosamma och engagerade invånare. Resurserna som nämnden förvaltar över ska nå ut i hela kommunen och fördelas jämnt mellan flickor/kvinnor och pojkar/män. Uppdraget gäller alla åldrar, men barn och ungdomar är en prioriterad målgrupp.

Under 2018 startade den nya verksamheten Aktiv senior, som syftar till att skapa förutsättningar för ett aktivt liv på äldre dar. Aktiv senior ska verka för att det ska finnas aktiva och öppna mötesplatser riktade mot seniorer runt om i hela kommunen. En helt ny mötesplats, Ljuspunkten, har även öppnat på Lorensberg i Varberg. För att fylla mötesplatserna med innehåll ska kommunen jobba med stöd till föreningar och andra ideella krafter som bedriver olika verksamheter.

Inom kulturområdet utgör Kulturhuset Komedianten det naturliga navet, som en kulturell mötesplats med stadsbibliotek, konsthall, teater och konstverkstad. Lokalbiblioteken fortsätter sin utveckling mot att bli lokala kulturcentra i de olika kommundelarna. En satsning görs 2019 på ett helt nytt bibliotek i Kungsäter, som får utökade öppettider samt meröppet ifrån start. Under året kommer även en ny och efterlängtat bokbuss att införskaffas.

Även konsten tar en allt större plats i det offentliga rummet i Varberg och en satsning om 1 miljon kronor

per år med inriktning mot serviceorter, kyrkbyar och landsbygd fortsätter under 2019. Under året kommer Varberg även delta som residens i den regionala institutionen Art Inside Out.

Ungdomsverksamheten vilar idag på tre ben: sex ungdomsgårdar, ungdomshuset Centralen och den mobila ungdomsverksamheten MUVE. Ungdomarna får idag ta ett stort eget ansvar för aktiviteter och event, vilket stärker deras självkänsla och självständighet. Kulturskolan, som riktar sig mot Varbergs barn och unga, når idag ut till betydligt fler barn och unga i kommunen än för bara några år sedan. Arbetet med att nå nya målgrupper och få in fler killar i verksamheten fortsätter under 2019.

Under ett flertal år har mycket stora satsningar gjorts på renovering och nybyggnation av idrottsanläggningar i kommunen. Under 2019 kommer bygget av kommunens nya moderna bad- och simanläggning att påbörjas. Anläggningen kommer att innehålla en femtiometersbassäng, ett aktivitetsbad med rutschkanor, två multibassänger, en relaxavdelning, ett gym och en kafeteria. Under flera år har kommunen satsat stora pengar i upprustningen av Sjöaremassens isbana och arbetet fortsätter under 2019 genom bygget av en helt ny och fräsch omklädningsbyggnad. Arbeta pågår också för att göra Sjöaremassen till en destination året runt och inte bara på vintern.

Gator, parker och hamnar

Hamn- och gatunämnden har ett brett uppdrag som omfattar en mängd verksamheter. Verksamheten är investeringstung och med det följer även ökad ram för såväl kapitalkostnader som drift. Hamn- och gatunämnden ansvarar för trafikfrågor, transportsystem, grönstrukturer och offentliga miljöer inom kommunen. I uppdraget ingår utveckling, planering, byggande och drift inom nämndens ansvarsområden.

Transportsystemet utvecklas, utformas och tas om hand för att möjliggöra säkra, effektiva och hållbara resor och transporter. Kommunens gator och vägar sköts, och bidrag lämnas till enskilda väghållare. Samverkan med andra aktörer sker för att utveckla res- och transportmönster. Parkering övervakas och myndighetsbeslut fattas inom trafikområdet.

Kommunens parker, lekplatser, grönområden, badplatser, motionsspår, torg och andra offentliga rum utvecklas, utformas och tas om hand för att ge olika värden till medborgare och besökare samt ge rum för en varierad rad av aktiviteter. Torget utvecklas och sköts för att bidra till en levande stadskärna. Torget och annan offentlig plats upplåts för aktiviteter, evenemang och företagande.

Infrastrukturen för sjöfarten omfattar Varbergs och Träslövsläges hamn med farleder. I Varbergs innerhamn drivs och utvecklas även Varbergs gästhamn. De kommunala spår- och anläggningarna omfattas av spåren inom hamnen och spåren till Södra Cell i Värö. Varbergs flygplats är en godkänd allmän flygplats och sköts utifrån flygsäkerhetskrav.

För att Varberg fortsatt ska upplevas positivt är det viktigt att sköta och utveckla befintliga anläggningar även framgent. Utöver att förvalta befintliga anlägg-

ningar gör vi också investeringar kopplade till att vi är en växande kommun.

Planer och byggnation

Byggnadsnämndens verksamhet är till största delen taxefinansierad, självfinansieringsgraden i budgeten har under perioden 2015–2018 uppgått till cirka 70 %. För 2019 ligger det ett förslag om höjning av nämndens taxor. Den taxa som Varbergs kommun använder är framtagen av SKL och används av ett stort antal kommuner. I taxan finns en justeringsfaktor som utgår från kommunens storlek. Enligt denna ska en kommun av Varbergs storlek ha en faktor på 1,2 (nu 0,9). Detta innebär en snedfördelning mellan vad vi solidariskt betalar via skattsedeln och vad den sökande betalar genom taxan. Därför föreslås en höjning av taxan.

Byggnadsnämndens internt satta mål är att färdigställa detaljplaner för åtminstone 700 nya bostäder varje år, en betydligt högre nivå än kommunen varit i närheten av tidigare. Prognoserna ser ut att klara detta högt satta mål för de kommande åren. Utöver den ordinarie personalen har stadsbyggnadskontoret ramavtal för detaljplanetjänster. Andelen detaljplaner som tas fram med hjälp av konsult har ökat, till viss del beroende på att två konsulter är på plats 1-2 dagar per vecka.

Det finns ett antal satsningar som görs för att hålla en god kvalitet inom geografiskt organisationssystem. Verksamheten omfattas av mätning, kartproduktion och webbutveckling. Satsningarna syftar i stort till att kunna garantera att kommunens kartor och samhällsinformation är kvalitetsssäkrad, uppdaterad och lättillgänglig. Målgrupperna är flera: näringslivet, byggherrar, medborgare, politiker, förvaltningar, kommunala bolag med flera. En snabb teknisk utveckling av drönartekniken, där man inte bara fotograferar utan också mäter med exempelvis laser, kan innebära stora effektivitetsvinster. Därför får byggnadsnämnden de kommande åren 1 miljon extra per år för fortsatta investeringar.

Bygglovs- och tillsynsverksamheten ska ge förutsättningar för en god gestaltning och långsiktigt hållbart och ändamålsenligt byggande. Under det senaste året har en stor översyn för att underlätta och effektivisera handläggningen både för nämnds- och delegationsbeslut genomförts, bland annat med hjälp av extern konsult och ett nytt ärendehanteringssystem. Detta arbete har belastat de anställda extra under införandet, men är avsett att ge frukt de kommande åren. Under 2018 har en ny bygglovschef rekryterats för att stärka upp avdelningen. Tillsynsärendena har under ett antal år ökat kraftigt. Den ökade mängden tillsynsärenden har medfört att förvaltningen har haft visstidsanställd personal under de senaste åren. Detta behov kommer sannolikt att finnas även kommande år.

Den kommunala lantmäterimyndigheten arbetar för god kvalitet och service inom sin verksamhet. För att nå kommunens mål om nya bostäder, prioriteras förrättningar som rör nybyggnation av flerbostadshus. Ett flertal nyrekryteringar har gjorts och detta börjar få genomslag på kötiderna.

Service mot förvaltningar och medborgare

Servicekommitténs uppdrag är att leverera tjänster till övriga nämnder så att dessa kan fokusera på sin kärnverksamhet. Varberg Direkt startade under 2018, för att öka tillgängligheten för de som vill komma i kontakt med kommunen.

Nämnden arbetar med omställning från en produktionsbaserad leverans till ett mer kundorienterat arbetssätt. Detta innebär att arbeta med kulturförändringar, förbättrat värdskap, service och flexibilitet. För att ytterligare utveckla kundleveransen fortsätter resan med att gå från att leverera avdelningsspecifika tjänster till att bli en FM-leverantör (Facility Management) där kunden sätts i fokus och kan känna större tillit och förtroende för sin FM-leverantör. Exempel på ett nytt FM-uppdrag som nämnden får i och med budget 2020, är ansvaret för kommunens inköp av datorer och telefoner. Överblicken blir enklare så att tjänstepersonerna i kommunen har rätt och uppdaterad mjukvara i datorerna och en kontrollerad återvinning av utrustningen innebär en miljövinst.

Serviceförvaltningens lokaler kommer att yteffektiviseras. Detta för att underlätta processen till att bli en fullfjädrad FM-leverantör och för att bereda plats för mer personal i takt med att kommunen växer. Förvaltningen kommer i och med detta att jobba enligt modellen aktivitetsbaserat arbetssätt, med fokus på god arbetsmiljö.

Servicekommittén har en nyckelroll i kommunens interna miljöarbete. Varbergs kommun ligger långt framme i nationella jämförelser när det gäller omställning av fordonsflotta, till att använda förnybara bränslen. Nästa steg är att stötta verksamheterna i att optimera behovet av fordon, detta för att minska miljöbelastningen och spara pengar som kan användas till kärnverksamheten. I samma syfte jobbar fastighetsförvaltningen med energieffektivisering av fastigheterna. Kost och städ levererar lokalvård och måltider efter avtal med kunderna. Alliansen har de senaste åren satsat medel för att barn och gamla ska serveras svenska och närodlade livsmedel så långt det är möjligt och att andelen ekologiskt ska vara 35 procent. Denna prioritering ligger fast. Ett viktigt arbete tillsammans med skolan är Bondens dag, detta för att eleverna ska få kunskap om var maten kommer ifrån. Stort fokus ligger också på klimatsmart mat. Arbetet med att minska matsvinnet är fortsatt viktigt.

Utvecklingen på IT-avdelningen går fort och är en viktig förutsättning för kommunens verksamhetsutveckling. Digitaliseringen har kommit långt på skolans område, nu ska takten ökas på socialförvaltningen där det avsätts investeringsmedel för deras IT-infrastruktur på boenden. Utvecklingen av e-tjänster är viktig för att det ska vara enkelt för kommuninvånarna att till exempel kunna göra ansökningar och bokningar. Detta frigör tid hos kommunens medarbetare och underlättar kommuninvånarnas vardag.

Miljö- och hälsoskydd

Alliansen ökar nämndens budgetram 2019 med 400 000 kronor. Nämndens ansvar och uppdrag är att utöva tillsyn inom hälsa, livsmedel och miljö. Detta

innebär att nämnden ser till att invånare och företag följer gällande lagar och regler.

Halva verksamheten utgörs av planerade tillsynsobjekt. Resterande resurser används till deltagande i samhällsutvecklingsprocessen och utredande av akut påkomna frågeställningar

Nämndens verksamhet finansieras till hälften av avgifter. Taxenivån är i jämförelse med andra kommuner genomsnittlig.

Nämnd och förvaltning har länge prioriterat bemötandefrågor. Detta arbete fortsätter och fördjupas. Under 2019 fokuseras även på möjlig digitalisering (införande av e-arkiv, konvertering av ärendehanteringssystem med mera).

Kommunens stadsutvecklingsprojekt går in i en mer operativ fas. Nämnd och förvaltning prioriterar en i tid och rum pragmatisk, självständig och framsynt myndighetsutövning.

Under kommande år förväntas frågor om införlivande av EU:s vattendirektiv kräva ytterligare resurser

Gruppledare:

Ann-Charlotte Stenkil (M)

Christofer Bergenblock (C)

Tobias Carlsson (L)

Morgan Börjesson (KD)

Vision, mål och styrning

Styrmodell för Varbergs kommun

Varbergs kommun har en styrmodell som anger hur fullmäktige och nämnder ska arbeta med mål och inriktning samt hur arbetet med uppföljning och analys ska bedrivas. Styrmodellen antogs av kommunfullmäktige i november 2012 genom dokumentet "Styrmodell för Varbergs kommun – Vision, mål och ramstyrning" (KS 2012/0325).

Mål och inriktning

Vid varje ny mandatperiod formulerar kommunfullmäktige strategiska målområden och prioriterade mål för verksamheten i koncernens nämnder och bolag. Utgångspunkten är kommunens gemensamma vision om Varberg som Västkustens kreativa mittpunkt år 2025. Fullmäktige anger även prioriterade inriktningar för det målstyrda arbetet.

Arbete i nämnder och förvaltningar

Utifrån fullmäktiges målområden och prioriterade mål arbetar kommunens nämnder fram egna nämndsmål. Därefter har förvaltningarna till uppgift att beskriva vilka åtgärder och aktiviteter som krävs för måluppfyllelse.

De målområden och prioriterade mål som beslutats genom mål- och inriktningsdokument kan behöva revideras eller förtydligas under mandatperioden. Kommunfullmäktige kan även se behov av att ge nämnderna särskilda uppdrag för ökad måluppfyllelse. Det görs i så fall genom kommunfullmäktiges årliga beslut om budget.

Uppföljning och analys

I kommunens styrmodell ligger tonvikten på uppföljning och analys. Varje nämnd och bolagsstyrelse rapporterar regelbundet sina ekonomiska resultat till kommunstyrelsen, samtidigt som man beskriver sitt arbete med de strategiska målområdena. Kommunstyrelsen rapporterar sedan vidare till fullmäktige. I denna

process övervakas hur verksamheterna följer budget, hur man arbetar för en god måluppfyllelse samt om något av "risk och väsentlighet" behöver uppmärksammas inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Efter årets fyra första månader görs en gemensam tertiärrapport för samtliga nämnder och bolag, och efter åtta månader presenteras en gemensam delårsrapport. Rapporteringen kompletteras med månadsrapporter och vid behov dialogsamtal mellan kommunstyrelsens arbetsutskott och ledningen för en nämnd eller ett bolag. En bra uppföljning ökar effektiviteten i kommunens målstyrning eftersom den borgar för säkerhet i verksamhetens ekonomi och måluppfyllelse.

Mål och inriktning 2016–2019

För perioden 2016–2019 har kommunfullmäktige beslutat om fyra strategiska målområden och tre prioriterade inriktningar.

Fyra strategiska målområden

1. Miljö och klimat

Prioriterat mål: Förenkla för människor så att fler gör det som är bättre för miljön.

2. Bostäder

Prioriterat mål: Fler bostäder med olika upplåtelseformer ska byggas i hela kommunen.

3. Utbildning och arbete

Prioriterat mål: Inspirera och stödja så att fler elever uppnår godkända betyg efter såväl grundskola som gymnasieskola. Ett gott företagsklimat där fler uppmantras till företagande.

4. Hälsa och social sammanhållning

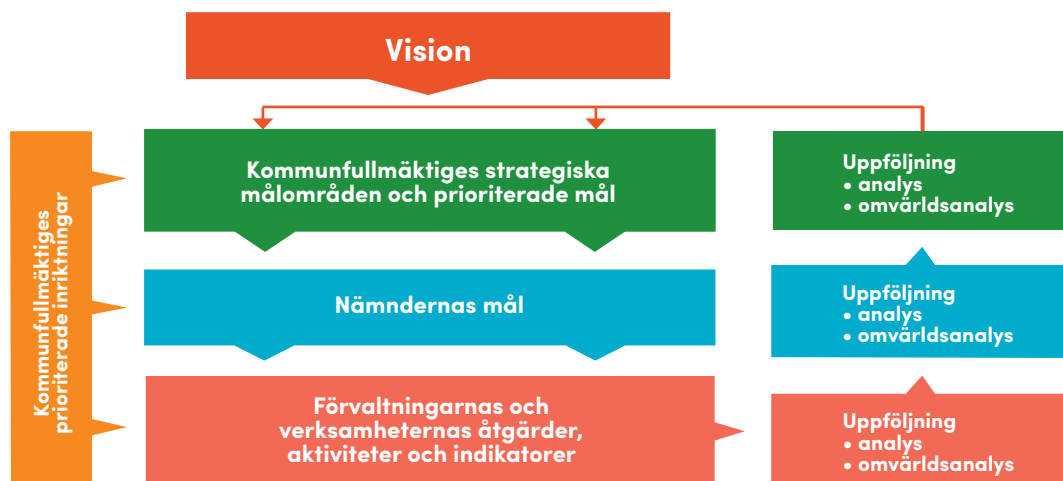
Prioriterat mål: Bättre hälsa genom att inspirera till ett aktivt liv. Delaktigheten i samhället ska öka.

Tre prioriterade inriktningar

1. Valfrihet och kvalitetskonkurrens

2. Attraktiv arbetsgivare

3. God ekonomisk hushållning

Finansiella mål 2017–2025

Kommunen har även finansiella mål som, tillsammans med de strategiska målområdena, är vägledande i arbetet med att uppfylla kommunallagens krav på en god ekonomisk hushållning. De finansiella målen syftar till att styra både resultat- och investeringsnivån så att kommunen ska klara kommande utmaningar och ökade krav på verksamheten i takt med demografiska förändringar. Målen är långsiktiga och resultatet mäts som ett genomsnitt över tid. För perioden 2017–2025 har kommunfullmäktige beslutat om två finansiella mål.

1. Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till minst 120 mnkr per år för perioden 2018–2025 (år 2017 minst 100 mnkr).

2. Årets soliditet ska i genomsnitt uppgå till minst 59 % per år för perioden 2017–2025, exklusive pensionsåtgärderna och internbankslån till kommunens bolag.

Personalpolitiska mål 2019

Varbergs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare, som både lockar nya medarbetare och som ger redan anställd personal förutsättningar att utföra ett gott arbete och möjlighet till kompetensutveckling. De personalpolitiska målen pekar på viktiga kärnfrågor som delaktighet, arbetsrelaterad hälsa, anställningstrygghet och effektiv organisation. Målen är långsiktiga och ett stabilt resultat över tid är önskvärt.

- **Sjukfrånvaron** ska ligga på en jämn och låg nivå.
- Antalet **anställda utan sjukfrånvaro** under året ska ligga i nivå med 2018 eller öka.
- Bland anställda som önskar höjd **sysselsättningsgrad**, ska sysselsättningsgraden öka.
- Andelen timmar som utförs av **timavlönade** ska ligga på en stabil, låg nivå.
- Resultatet från **medarbetarenkäten** 2018 ska bearbetas under 2019 och handlingsplaner ska upprättas.

På väg mot de prioriterade målen

Budget 2019 omfattar enbart de kommunala nämnderna, men i arbetet med fullmäktiges fyra strategiska målområden, som presenterats i föregående avsnitt och beskrivs närmare nedan, ingår även de kommunala bolagen.

Miljö och klimat

Bakgrund

Klimatförändringar och miljöproblem hör till vår tids stora globala utmaningar. Lokalt är det en utmaning att förhålla sig till de förändringar som redan har skett eller snart kan förväntas vara en realitet.

Prioriterat mål 2016–2019

Förenkla för människor så att fler gör det som är bättre för miljön.

Var är vi idag?

Starka resultat återfinns fortsatt inom bland annat energieffektivisering, förnybar energi och i arbetet med att ställa om till en energieffektiv och fossilfri fordonsflotta. Inom dessa områden är det viktigt att kommunen fortsätter att sikta högt med ett kontinuerligt förbättringsarbete. Aktivt arbete pågår även inom en rad andra områden som har betydelse för god måluppfyllnad. Exempel är bland annat satsningar på stärkta förutsättningar för ett systematiskt hållbarhetsarbete runt om i organisationen, nya planeringsunderlag för en hållbar samhällsplanering och initiativ för byggnation med medvetna materialval. Det finns dock områden där särskilda satsningar kommer att krävas om kommunen ska nå ett fullgott resultat för målperioden, framförallt med hänsyn till vår ambitionsnivå om att vara ett föredöme och en inspirationskälla inom hållbarhetsområdet.

Vad krävs för måluppfyllelse 2016–2019?

Nedan redogörs för områden där kommunen behöver utvecklas och stärka sitt arbete för att det ska vara möjligt att nå ett fullgott resultat för målperioden:

Höjd målsättning för ekologiska livsmedelsinköp

Ekologiska livsmedelsinköp inom den offentliga sektorn var under en längre tid ett starkt område för Varbergs kommun. Ambitionsnivån inom området behöver höjas om kommunen ska fortsätta ligga i framkant. Målet om 35 procent ekologiska livsmedelsinköp nåddes redan 2016 och siffran för januari till augusti 2018 låg på 37 procent. Ett nytt nationellt mål att förhålla sig till är att 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030.

En satsning på området giffria miljöer

Kommunens insatser inom området giffria miljöer måste utvecklas. Behov finns bland annat av en stärkt kompetens, mer underlag och verktyg samt ökad samordning i kommunens organisation. Ett särskilt fokus bör läggas på miljöer där barn och unga vistas, eftersom dessa är extra känsliga för risker förknippade med gifter. Det finns goda exempel att dra lärdom av på nära håll i Halland, där samordnande funktioner med hög kompetens inom kemikalieområdet har arbetat fram planer eller agerat på bred front utifrån regeringsuppdraget Giffri vardag.

Mer hållbarhetsfokus i beställningar av byggprojekt

För att säkerställa att hållbarhetsmålen efterlevs i byggprojekten, måste kommunens ambition bli tydlig redan när beställningen görs.

Fler insatser för att förändra resenärers attityder och beteenden

Avsatta resurser för att aktivt driva och vidareutveckla arbetet med påverkansprojekt är lägre än tidigare. Utöver Trafikantveckan som är ett initiativ för att underlätta och uppmuntra till hållbara resor och transporter, genomförs nu inga aktiviteter inom området. För goda resultat måste arbetet präglas av en långsiktighet där

insatser genomförs regelbundet och systematiskt. Enstaka satsningar ger marginella eller inga effekter. Ett aktivt arbete med påverkansprojekt är ett viktigt verktyg för att främja ett hållbart resande, bland annat under byggtiden av Varbergstunneln, och därmed nå målet om att få fler att göra det som är bättre för miljön.

Utvecklat arbete med mål och rapportering

En förutsättning för god måluppfyllelse är att kommunen löpande följer upp och utvärderar resultatet av sitt arbete. Målformuleringar och kvaliteten på inrapporterat material behöver bitvis förbättras. I detta arbete spelar också fortsatt implementering av kommunens hållbarhetsmål en viktig roll. Målet med arbetet är att varje förvaltning och bolag ska ha en tydlig bild av sitt bidrag till kommunens hållbarhetsmål. På så vis ges bättre förutsättningar att bedriva ett fokuserat hållbarhetsarbete.

Bostäder

Bakgrund

Varberg har unika möjligheter med sitt läge och sin positiva atmosfär. Det leder till att Varberg har en kontinuerlig befolkningstillväxt, vilket i sin tur ställer krav på bostadsmarknaden.

Prioriterat mål 2016–2019

Fler bostäder med olika upplåtelseformer ska byggas i hela kommunen.

Var är vi idag?

På väg mot effektivare processer

Kommunstyrelsens förvaltning arbetar löpande med den process som tagits fram för ledning och samordning av samhällsbyggandet och samarbetet med övriga samhällsbyggande förvaltningar och bolag har fördjupats. På sikt kommer kommunens strategiska beredskap att öka genom nya fördjupade översiktsplaner, följduppdrag till förtätningsstrategin, utbyggnadsplan samt bostadsförsörjningsprogram.

Planeringsberedskap

Arbete med fördjupade översiktsplaner för serviceorterna öster om E6:an har påbörjats. Förslag till ortsutvecklingsstrategi för Hunnestad har tagits fram och samråd pågår. Kommunstyrelsen har under 2018 påbörjat antagandet av detaljplan för Holmagårde samt börjat utarbeta planeringsdirektiv för Östra Träslöv. Utbyggnadsplan för Varbergs kommun 2018 antogs under våren.

Byggnadsnämnden initierade under 2018, som ett följduppdrag till kommunens förtätningsstrategi, ett arbete med stadsbyggnadsprogram för Varberg. De planer som antogs av byggnadsnämnden under perioden januari till augusti 2018 innefattade endast 40 nya bostäder.

Kommunen har stärkt det strategiska arbetet med markberedskap, både i organisationen och genom inköp av mark. Med en antagen markanvisningsplan redovisas också hur kommunen de närmaste åren av-

ser att utveckla egen mark för bostadsexploatering.

Hamn- och gatunämnden har på kommunfullmäktiges uppdrag tagit fram ett nämndsmål kopplat till bostadsmålet, gällande att beställda exploateringsprojekt avseende bostäder ska följa den tidplan man kom överens om vid beställning.

Antalet lägenheter för kommunanvisade nyanlända räcker inte trots tilldelningen av ett antal lägenheter hos Varbergs Bostad. Det finns också ett fortsatt ökat behov för vuxna i behandling. Här kan i dagsläget endast erbjudas tillfälliga boenden på till exempel vandrarhem. För kommunens äldre planeras två nya boenden med förväntat färdigställande under 2020–2021.

Varbergs Bostad har ett antal projekt som kommer att färdigställas under 2018. Ett större antal bostäder ska dessutom planeras och projekteras de kommande tre åren.

Kommunens verksamheter klarar med nuvarande resurser inte av att hantera fler detaljplaner än vad som görs idag. Flera förvaltningar inom kommunen har tidvis varit underbemannade och har haft fler projekt och planer att hantera än vad organisationen klarar av. Denna situation är dock på väg att förbättras.

Färdigställda bostäder och byggstart

Januari till augusti 2018 färdigställdes 85 bostäder, ytterligare 424 fick byggstart och 160 bygglov beviljades.

Vad krävs för måluppfyllelse 2016–2019?

För 2018 togs en indikator fram om att 500 bostäder bör byggas för att utvecklingen ska ligga i linje med periodens totala mål. Då det under januari till augusti färdigställdes endast 85 bostäder bedöms uppsatt mål för bostadsbyggnation inte komma kunna nås under året. Prognosen för kommande år ser bättre ut då 145 fler byggstartar beviljats än vid motsvarande period förra året. Antalet bygglov har däremot minskat jämfört med föregående år, det är därför osannolikt att bostadsbyggandet kommer att kunna uppnå önskade nivåer under målperioden.

Byggnadsnämnden bedömer att målet för helårsutfallet som är att anta detaljplaner innehållande cirka 700 bostäder, är möjlig att nå.

Av de positiva planbesked som meddelades av byggnadsnämnden från januari till augusti 2018 innehåller flertalet förfrågan om bostäder i form av småhus eller flerbostadshus, vilket stämmer överens med kommunens mål. Den geografiska spridningen över kommunen är dock inte så bra som önskat och målet bedöms därmed endast delvis kunna nås.

Socialnämnden ser att merkostnader kan uppstå i samband med att kommunen ordnar bostäder för grupper som socialnämnden har särskilt ansvar för att hjälpa. Bostadsbristen i Varberg är extra märkbar hos den grupp som står långt från bostadsmarknaden.

Utbildning och arbete

Bakgrund

Kunskap och bildning är nyckeln till framgång och personlig utveckling. Genom att barn, unga och vuxna ges möjlighet till en bra utbildning skapas goda förut-

sättningar till arbete och egen försörjning. Ett gott företagsklimat skapar fler företag och fler arbetstillfällen. Genom arbete och egen försörjning stärks människors självkänsla men även delaktigheten och sammanhållningen i samhället ökar, detta gäller inte minst de nya varbergare som sökt sig hit från omvärldens oroligare hörn.

Prioriterade mål 2016–2019

- *Inspirera och stödja så att fler elever uppnår godkända betyg efter såväl grundskola som gymnasieskola.*
- *Ett gott företagsklimat där fler uppmuntras till företagande.*

Var är vi idag?

De långsiktiga satsningar som gjorts för att stärka pedagogers skicklighet som lyfter barns och elevers resultat ger effekt i form av goda skolresultat i Varbergs kommun. Under perioden sker fortsatta satsningar för att förbättra företagsklimatet och utveckla servicen till företagare. Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) mätningar visar ett något försämrat resultat avseende företagsklimatet i Varberg för 2017 jämfört med 2016. Kommunen har emellertid stärkt sin position inom flera områden, bland annat avseende miljö- och hälsoskydd samt brandskydd. Inom kommunen pågår ett förvaltningsövergripande utvecklingsarbete i syfte att förbättra företagsklimatet.

Prognosen för målområdet är god och den sammanfattande bedömningen är att de prioriterade målen kommer att nås för målperioden.

Vad krävs för måluppfyllelse 2016–2019?

Upprätthålla och utveckla goda elevresultat

Under målperioden 2016–2019 ligger fokus som tidigare nämnts på att stärka pedagogers skicklighet för att lyfta barns och elevers resultat. De övergripande kompetensutvecklingsinsatser som görs har fokus på bedömarkompetens, utveckling av det kollegiala lärandet, digitalisering, läsutveckling och specialpedagogisk kompetens samt införande av värdegrundspedagoger på alla skolor. De övergripande insatserna syftar till att skapa likvärdiga förutsättningar och höja kvaliteten i samtliga verksamheter. För att fördjupa arbetet och utvecklingen av undervisningspraktiken, kommer kompetensutvecklingsinsatser inom nämnda områden även att ske på enhetsnivå, för att möta de behov som framkommit genom dialoger med rektorerna.

Skapa kvalitativa övergångar mellan skolformer

Under perioden genomförs ett utvecklingsarbete i samtliga ledningsnivåer för att skapa kvalitativa övergångar mellan olika skolformer. Fokus ligger på dialogen mellan skolformerna för att säkerställa en tydlig progression för barnet/eleven.

Säkerställa matematikutvecklingen

Under våren 2018 har matematikutvecklingen varit i fokus. Detta är särskilt viktigt för att bibehålla goda studieresultat. I syfte att säkerställa matematikutvecklingen har nationella moduler för likvärdighet utveck-

lats i samarbete med bland annat SKL och Nationellt centrum för matematik (NCM). Från och med november 2018 kommer alla matematiklärare från förskolan till årskurs 3 att få riktad kompetensutveckling med syfte att all undervisning från läsåret 2019 ska ske utifrån de nationella modulerna.

Utveckla servicen för företagare

Varbergs kommun har en tydlig ambition att stötta och förenkla för befintliga och framtida företagare. En aktiv satsning pågår för att utveckla och förbättra den service som erbjuds företagare som verkar i kommunen. Det strategiska utvecklingsarbetet som inleddes under 2016 kring bättre bemötande, fler dialogforum med företag samt fler möten mellan kommunledning och företag, fortsätter. Exempel på satsningar som gjorts är gemensamma interna fortbildningsinsatser med fokus på medveten kommunikation, service och myndighetsutövning.

Fortsatta stöttning av individer långt ifrån arbetsmarknaden

Ett annat viktigt område för att nå måluppfyllelse är fortsatta satsningar på att stödja de individer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Idag sker samverkan med bland andra Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Halland och utbildningssamordnare för att hitta vägar till arbete och egen försörjning. Specifika satsningar riktas mot gruppen unga vuxna och personer med missbruksproblematik. Ett intensivt arbete pågår också för att tillsammans med andra aktörer skapa goda möjligheter till självförsörjning för de nyanlända personer som Varbergs kommun har ett lagstadgat ansvar att ta emot.

Hälsa och social sammanhållning

Bakgrund

Att känna trygghet i vardagen samt att känna gemenskap och delaktighet i samhället är viktigt för vår trivsel och därmed för vår hälsa. De ungas ohälsa har ökat och skillnader i hälsa har ökat mellan olika grupper i samhället.

Prioriterat mål 2016–2019

- *Bättre hälsa genom att inspirera till ett aktivt liv.*
- *Delaktigheten i samhället ska öka.*

Var är vi idag?

Kommunen bedriver ett aktivt arbete för att motverka ungas ohälsa och för att erbjuda en äldreomsorg och individ- och familjeomsorg med god kvalitet. Arbete för en hållbar stadsplanering med gröna och levande ytor pågår, liksom fortsatta satsningar på att utveckla mötesplatser i hela kommunen. De satsningar som pågår med en kommungemensam kundservice syftar till att stärka och förbättra servicen till invånarna. Inom kommunens olika verksamheter pågår arbete för att stärka medborgarnas möjligheter till inflytande och delaktighet.

Prognosen för målområdet är god och den sammanfattande bedömningen är att de prioriterade målen kommer att nås för målperioden.

Vad krävs för måluppfyllelse 2016–2019?

Nedan presenteras områden där kommunen behöver göra fortsatta satsningar och uppnå goda resultat för att kunna nå en måluppfyllnad för perioden.

Korta köerna till särskilt boende

En utmaning är de växande köerna till en plats på särskilt boende. Köerna är en konsekvens av den ökade andelen äldre invånare i kommunen och svårigheterna att rekrytera personal inom social omsorg. Dessutom finns där ett behov av att höja kvaliteten i omvårdnaden för att säkerställa trygghet i vårdkedjan.

Förebygga ohälsa hos unga

Flera åtgärder pågår för att förebygga ohälsa hos unga och arbetet med att öka kvaliteten i elevhjälsarbetet fortsätter. Bland annat utvecklas strukturer och rutiner för tvärprofessionella barn- och elevhälsamöten, tillgängliga lärmiljöer, värdegrundsarbete samt nya rutiner för att öka skolnärvaron för enskilda elever. Arbetet med att hålla en hög kvalitet vid övergångar och överlämningar kommer kräva fortsatta insatser för utveckling. Ett område inom elevhjälsarbetet som kommer kräva fortsatta insatser är att utveckla arbetet med hög kvalitet vid övergångar och överlämningar.

Delaktighet och medskapande

Delaktighet och medskapande genomsyrar allt fler verksamheter inom kommunen. Olika initiativ tas för att öka varbergarnas inflytande över och delaktighet i utvecklingen av nya upplevelser, uttrycksformer och aktiviteter. Bland annat görs satsningar riktade mot ungdomar, föreningar och personer med funktionsvariationer. Verksamheter utformas för att så många som möjligt ska ha möjlighet att delta i det utbud som finns kring natur, idrott och kultur. Stora satsningar har gjorts på idrott de senaste åren och arbetet fortsätter för att utveckla lek- och mötesplatser i stadsområdet och i tätorterna.

Utveckling av grönområden och kultur

Fortsatta satsningar för utveckling av grönområden kommer att krävas för att Varberg ska behålla sin attraktionskraft när antalet invånare och besökare ökar. För att uppnå en hållbar stadsplanering med gröna och levande ytor i staden har en grönstrategi tagits fram. Även utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter måste utvecklas och hållas levande för att bevara ett attraktivt Varberg.

Inkludering

Till förmån för nyanländas etablering i samhället fortsätter inkluderingscentrum att utvecklas, liksom samarbetet med andra myndigheter.

Tre prioriterade inriktningar

Nedan beskrivs insatser inom de tre prioriterade inriktningarna som kommunfullmäktige har angett för att säkerställa en hög måluppfyllelse inom de strategiska målområdena. De prioriterade inriktningarna gäller, precis som de strategiska målområdena, både nämnder och bolag.

Valfrihet och kvalitetskonkurrens

Utgångsläge

Fristående och kommunala utförare ska ha likvärdiga förutsättningar för att kunna driva sin verksamhet. Kommunens roll blir att underlätta kundvalen, skapa rättvisa och konkurrensneutrala ersättningsystem samt kvalitetsgranska verksamheterna och göra informationen om skillnaderna lättillgänglig för medborgarna.

Vad innebär inriktningen för kommunen?

Inom kommunen pågår ett aktivt arbete för att ge möjlighet till valfrihet för medborgarna och de som använder kommunens tjänster. En rad insatser görs också för att ge likvärdiga förutsättningar för fristående och kommunala utförare.

Möjlighet till valfrihet

I Varberg finns möjlighet att välja mellan fristående och kommunal förskola samt fristående pedagogisk omsorg. Inom grundskola, fritidshem och gymnasieskola finns det också alternativ vad gäller kommunal respektive fristående huvudman. Kommunen informerar om såväl de kommunala som de fristående verksamheterna på sin hemsida.

Inom social omsorg finns etablerade arbetssätt för att möjliggöra valfrihet och kvalitetskonkurrens. Kontinuerligt pågår arbete med att utreda vilka verksamheter som kan konkurrensutsättas för att möjliggöra kundval inom bland annat hemtjänst och särskilt boende. För att underlätta informationshämtning erbjuds en jämförelsetjänst vid val av utförare. Inom social omsorg används också kvalitetsdeklarationer i syfte att tydliggöra vad kunden kan förvänta sig av respektive verksamhet, oavsett utförare.

Ytterligare ett exempel på en verksamhet som synliggör valmöjligheter är Aktiv senior. Verksamheten möjliggör samlad information om mötesplatser och aktiviteter för seniorer i hela kommunen. För att säkerställa ett bra utbud sker utvecklingen av verksamheten i dialog med seniorerna.

Konkurrensutsättning pågår även inom delar av verksamheten i kommunens interna serviceorganisation. Som ett exempel övergår från och med 1 september 2018 driften av Södertulls kök i privat regi efter upphandling.

Likvärdiga förutsättningar för fristående och kommunala utförare

Inom social omsorg finns en gemensam uppföljningsmodell för verksamhetskvalitet. Syftet med den är att säkerställa att alla de utförare som medborgarna har

att välja bland levererare en god kvalitet. Modellen avser också att ge samtliga utförare likvärdiga förutsättningar att bedriva verksamhet. Då kundnöjdheten inom särskilt boende minskat något, har avtalsuppföljningen inom äldreomsorgen ett extra fokus på kvalitet utifrån ett kundperspektiv.

En särskild webbplats för externa utförare inom social omsorg skapades under våren 2018. Syftet är att samla riktlinjer, rutiner och nyheter på samma ställe. Inom förskole- och grundskolenämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden finns ett etablerat arbetssätt för att säkerställa likvärdiga förutsättningar och drift av verksamhet. Arbetssättet innebär kvalitetsdialoger mellan nämnd och rektorer från fristående skolor och gymnasieskolor.

Vad krävs framåt?

Den prioriterade inriktningen valfrihet och kvalitetskonkurrens kommer även fortsättningsvis att utgöra ett viktigt förhållningssätt som leder till att det skapas förutsättningar för både fristående och kommunala huvudmän och utförare av välfärdstjänster i Varbergs kommun. För att säkerställa detta krävs ett fortsatt aktivt arbete inom de områden som beskrivits ovan.

Inom social omsorg uppmärksammas att förändringar i omvärlden kan påverka förutsättningarna för valfrihet och kvalitetskonkurrens. Privata utförare måste från och med 2017 ha tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att driva äldreboenden på entreprenad. I de fall privata utförare inte beviljas tillstånd, får kommunen återta regin för äldreboenden som lagts ut på entreprenad. Från och med 2019 införs motsvarande tillståndsplikt även för hemtjänst.

Attraktiv arbetsgivare

Utgångsläge

Kommunens tillväxt, pågående generationsväxling och en allt större konkurrens om medarbetarna ställer stora krav på kommunen som arbetsgivare. Kommunen måste även framöver jobba intensivt för att behålla befintliga och attrahera nya medarbetare. Lönen har blivit ett viktigt konkurrensmedel och kraven på en god arbetsgivarpolitik med bra anställningsvillkor och utvecklingsmöjligheter, tillgång till olika förmåner, möjlighet till önskad sysselsättningsgrad samt ett gott ledarskap och en god arbetsmiljö är tydliga.

Kommunens insatser för ett hälsosamt arbetsliv är sedan flera år i fokus. Det är även fortsättningsvis viktigt att bevaka sjukfrånvaroutvecklingen och arbeta förebyggande samt med tidiga och effektiva rehabiliteringsinsatser. Det är också fortsatt viktigt att identifiera olika friskfaktorer samt på olika sätt underlätta för chefer och medarbetare att hitta balansen mellan arbetslivet och privatlivet.

Vad krävs framåt?

Insatser för att stärka kommunen som attraktiv arbetsgivare

Kommunen ska fortsätta att utveckla arbetsgivarpolitiken och de anställdas förmåner. De anställda ska erbjudas möjlighet att både öka och minska sin sysselsättningsgrad. Löneläget i kommunen ska ses över och

de prioriteringar som är nödvändiga ska göras. Som en följd av ett högre löneläge ökar också kommunens pensionskostnader, vilket det ska finnas beredskap inför.

Aktiv personal- och kompetensförsörjning

Arbetet med olika insatser inom de fem områdena attrahera, rekrytera, introducera, motivera/utveckla samt generationsväxla/avveckla behöver intensifieras och utvecklas då morgondagens kompetensförsörjning är en av kommunens absolut största utmaningar de kommande åren. Nya arbetssätt behöver utvecklas och samverkans effekter i samspelet mellan människa och teknik behöver undersökas för att säkra att vi jobbar resurseffektivt. Insatserna för att kunna ta emot både nyanlända och långtidsarbetslösa på praktikplatser och i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder ska fortsätta.

Utveckling av en effektiv och ändamålsenlig organisation

Organisationen ska anpassas så att man kan uppnå en effektiv och ändamålsenlig verksamhet med möjlighet till dialog och en god arbetsmiljö för de anställda. De anställda ska uppleva en tydlighet beträffande mål för sitt uppdrag och få återkoppling på sina insatser. Arbetet mot mobbing, trakasserier, kränkande särbehandling och diskriminering samt för jämställdhet och mångfald ska vara tydligt. De anställda ska ha en plan för sin kompetensutveckling och goda kunskaper för sina uppdrag.

Insatser för att stärka cheferna i deras roll som ledare

Organisationen ska anpassa antalet chefsled och omfattningen av chefsens uppdrag samt stöd till cheferna för att stärka dem i ledningsuppdraget. Ledarutvecklingsinsatser ska prioriteras och en fortsatt utveckling av personalsystemen samt chefsens digitala hjälpmedel för planering och uppföljning ska ske.

Insatser för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro

Kommunen ska ha tidig uppmärksamhet på sjukfrånvaron och kontinuerligt arbeta med olika insatser för att förebygga att sjukfrånvaro uppstår och för att snabbt kunna rehabilitera tillbaka anställda till arbete. I detta sammanhang är arbetsplatsernas systematiska arbetsmiljöarbete av stor betydelse. Därför ska arbetsplatsernas arbete med resultatet av 2018 års medarbetarundersökning prioriteras under 2019.

God ekonomisk hushållning

Utgångsläge

Kommuner har alltsedan 1992 års kommunallag trädde i kraft haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. Under år 2000 tillkom balanskravet och under 2013 infördes en möjlighet att använda en resultatutjämningsreserv. Samtliga delar av regelverket ska årligen följas upp i årsredovisning och förvaltningsberättelse. Kommunalagen anger att kommuner ska ha ”en god ekonomisk hushållning” i sin verksamhet, vilket innebär att de ska sköta sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt. Vad ska kommunen då göra? Kommunallagen sammanfattar:

- För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.
- För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.
- För att utjämna svängningar i kommunens intäkter kan kommunen anta regler för hantering av resultatutjämningsreserv.

Vad är god ekonomisk hushållning för Varbergs kommun?

För Varbergs kommun innebär god ekonomisk hushållning att kommunen med utgångspunkt i visionen ska arbeta för att nå de prioriterade målen inom de beslutade strategiska målområdena. För de strategiska målområdena anges även prioriterade inriktningar för att förtydliga kommunfullmäktiges intentioner om vad som för verksamheten är god ekonomisk hushållning.

Ordning och reda i kommunens ekonomi är förutsättningen för en god och hållbar utveckling. En välskött ekonomi skapar trygghet för såväl företag som hushåll och lägger grunden för fler arbeten och en trygg gemensam finansiering av välfärden. Vi är alla beroende av en politik som tar ansvar för en ekonomi i balans, som ger stabilitet och uthållighet.

Vad krävs framåt?

Överskott är nödvändigt

Kommunens verksamhet har inte som syfte att generera vinst, men överskott är absolut nödvändigt för att långsiktigt kunna driva bra verksamhet. Att visa överskott på grund av tillfälliga realisationsvinster eller dylikt är dock inte ett långsiktigt hållbart sätt att bygga en budget. God ekonomisk hushållning är inte att förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov, och inte att finansiera driftskostnader med lån.

Det omtalade så kallade balanskravet innebär ”att klara nollan” och det ska ses som en miniminivå för vad kommunen ska prestera. Noll är dock för lite av flera anledningar. Det gäller att ha beredskap för det oväntade, eftersom det alltid tenderar att inträffa. Ett nollresultat innebär dessutom att det saknas utrymme för att exempelvis bygga en ny skola när den gamla är utsliten, eftersom det är betydligt mycket dyrare nu än

för 50 år sedan med nya investeringar som att bygga en skola eller en ny friidrottshall.

Men god ekonomisk hushållning är inte bara det ekonomiska resultatet. Genom att sätta mål och riktlinjer för de olika verksamheterna och sedan följa upp dem, synliggörs vad som faktiskt görs och vad kommunens invånare får för pengarna.

RESULTATUTJÄMNINGSRESERVEN

År 2013 fattade kommunfullmäktige beslut om en resultatutjämningsreserv som ska utjämna normala svängningar i kommunens intäkter. Syftet är att skapa en buffert under högkonjunktur för att ha som säkerhet vid vikande skatteunderlag i samband med lågkonjunktur.

Riktlinjer för resultatutjämningsreserven:

- Resultatutjämningsreserven utgör en del av kommunens eget kapital.
- Avsättning till resultatutjämningsreserven får göras, om kommunens finansiella mål är uppnådda, med ett maximalt belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat, eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
- Ett tak fastställs för hur stort belopp som sammanlagt får finnas i reserven vid utgången av varje redovisningsår. Maximalt 10 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning får avsättas till resultatutjämningsreserven.
- Beslut om att använda medel från resultatutjämningsreserven ska fattas i samband med kommunens beslut om budget, men kan vid behov revideras i samband med beslut om bokslut. Vid disponering bör en bedömning göras för när konjunkturen förväntas återhämta sig.
- I budgetbeslutet för kommande års budget kan maximalt ett belopp motsvarande 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning tas i anspråk ur resultatutjämningsreserven (dock ej mer än vad som är reserverat).
- Förändring av resultatutjämningsreserven kräver ett aktivt fattat beslut av kommunfullmäktige.

FINANSIELLA MÅL 2017–2025

Varbergs kommun har två finansiella mål. Båda målen ska uppnås som ett genomsnitt för perioden 2017–2025.

1. Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till minst 120 mnkr per år för perioden 2018–2025 (år 2017 minst 100 mnkr).

Resultatet (förändringen av eget kapital) måste vara positivt om inte kommunens ekonomi ska försämrats och ge mindre resurser till verksamheten. Den genomsnittliga resultatnivån är satt som mål för att kommunen även fortsättningsvis ska kunna leverera och utveckla bra verksamhet och samtidigt klara framtida pensionskostnader och investeringsnivåer.

2. Årets soliditet ska i genomsnitt uppgå till minst 59 procent per år för perioden 2017–2025, exklusive pensionsåtaganden och internbankslån till kommunens bolag.

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som har finansierats med sparade skattemedel. Om soliditeten sjunker tvingas kommunen låna mer till sina investeringar, då ökar räntekostnaderna och en mindre del av skatteintäkterna kan användas till verksamhet.

Resultatet och soliditeten har avgörande betydelse för kommunens ekonomiska utveckling och är viktiga mått i arbetet med en god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen.

Planeringsförutsättningar

Hela Varberg växer

Varberg har en inneboende attraktivitet och ett geografiskt läge som skapar förutsättningar för god livskvalitet. Det är många som vill flytta hit.

Varbergs befolkning är van vid tillväxt och Varbergs kommun tar ansvar för att hela kommunen ska växa på ett målmedvetet och planerat sätt och med hållbarhet i fokus.

Historiskt hög tillväxttakt

Ett bra mått på en plats attraktivitet är att se hur många som flyttar in i relation till hur många som flyttar ut. Vid årsskiftet 2017/2018 var vi 62 755 invånare i Varbergs kommun. Folkökningen för 2017 stannade på 887 nya invånare. År 2017 markerar en viktig milstolpe som året då vi haft 60 års befolkningstillväxt i följd, en trend som förutspås fortsätta. Varbergs kommun växer just nu snabbt, faktiskt med historiskt hög takt. Den befolkningsprognos kommunen arbetar efter innebär närmare 80 000 invånare kring år 2030, och såväl bostadsplanering, näringslivsutveckling och investeringar i infrastruktur som utbyggnad av kommunal service, har sin grund i denna prognos.

Bättre förutsättningar att växa balanserat

Varbergs kommun har ett fördelaktigt geografiskt läge i ett växande Halland, mitt emellan Göteborgsregionen och Skåne-/Öresundsregionen och kommunen är idag på många sätt alltmer en del av den västsvenska tillväxten än tidigare. Varberg ingår i Göteborgs lokala arbetsmarknadsregion och även i Göteborgs bostadsförsörjningsregion. Inte minst har de goda pendlingsmöjligheterna med regionaltåg på Väst kustbanan bidragit till detta.

Varberg har slagit in på en väg som innebär bättre förutsättningar än tidigare att växa jämnt och balanserat. Kommunen arbetar aktivt med markförvärv i strategiska lägen och med stora utbyggnadsprojekt i stadens närhet. I översiktsplaner läggs också grunden för utveckling av serviceorterna i Norra kustområdet och i inlandet. Bebyggelseplanering och satsningar på infrastruktur samspelar med varandra. Ett exempel är planeringen för en ny tågstation i Väröbacka och utbyggnad av samhället runt omkring.

Ett Varberg att bo och arbeta i

Sedan flera år råder högre efterfrågan på bostäder i Varberg än vad som finns tillgängligt på marknaden. En del av potentialen för bostadsförsörjning ligger i omvandlingsprojekt som Västerport – som möjliggörs av dubbelspårsutbyggnad av Väst kustbanan i tunnel – och förtätning i stadsområdet. Allt detta ska ske utan att äventyra de värden som Varbergs kommun gjort sig

kända för. Kommunen ska vara fortsatt attraktiv, underlätta för fler att ta del av det fantastiska utbud som finns och samtidigt fortsätta att utvecklas vidare. Även utanför stadsområdet, i och i närheten av kommunens serviceorter, planeras flera projekt, stora som små. Hela kommunen ska utvecklas vad gäller bostäder och näringsliv.

Göteborg är vår närmaste storstad och pendlingsutbytet inom Göteborgsregionen är stort och växande. Vi både bidrar till och drar nytta av tillväxten som sker inom Västsverige. Varbergs kommun ska fortsatt utvecklas vidare och underlätta för fler att ta del av det fantastiska utbud som finns. Behoven av regional samplanering blir allt större och bebyggelseplanering och satsningar på infrastruktur samspelar med varandra. En utmaning ligger i att vara fortsatt attraktiv också för nya företag, så att Varberg behåller sitt mångfacetterade näringsliv och utvecklas som en plats där människor inte bara vill bo, utan också arbeta och starta företag. Kommunens kvaliteter, näringslivets utveckling och ökad tillgång till högre utbildning och utbildad arbetskraft kommer att vara viktiga pusselbitar för att lyckas.

Planering för hållbarhet

Att utveckla Varberg på ett långsiktigt hållbart sätt kräver tid och planering. Kommunens vilja är att planera för Varbergs framtid på ett sätt som är både ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart. Den övergripande inriktningen i Varbergs översiktsplan är att bygga vidare utifrån befintlig struktur med en stark stad, livskraftiga serviceorter och en levande landsbygd. Planering enligt denna inriktning ökar möjligheterna att resa hållbart samt möjliggör att man kan erbjuda boende med närhet till service både i staden och på landsbygden. Genom förtätning bygger man hållbart, drar fördel av befintlig samhällsservice och infrastruktur samt bidrar till en tryggare och mer tillgänglig stadsmiljö. Nybyggnation i kommunens serviceorter är ett viktigt tillskott där varje ny bostad bidrar till att behålla eller öka både kommunal och privat service, och därmed levandegöra orten. Genom att bygga längs med regionala kollektivtrafikstråk används befintlig infrastruktur. Därmed skapas ett stabilare underlag för samhällsservice och företag utanför stadsområdet och serviceorternas utbud stärks.

Fler ska bo nära

Sammantaget vill kommunen planera för att fler människor ska kunna bo med närhet till arbete, service, handel, kollektivtrafik och kultur. Cykel och kollektivtrafik ska kunna vara självklara val i vardagen och för att möjliggöra dessa färdmedelsval måste kommunen växa i huvudsak kring serviceorter och pendelstråk. Denna utvecklingsinriktning skapar förutsättningar för Varberg att växa på ett långsiktigt och hållbart vis.

Omvärldsanalys

Statlig styrning och samhällsekonomisk utveckling

Kommunens budgetarbete påverkas i mycket hög grad av den statliga styrningen. I regeringens vår- och höstpropositioner framgår hur statliga beslut kommer att påverka kommunerna, och därmed Varbergs kommuns budgetarbete. Höstens oklara parlamentariska läge om vem som har regeringsmakten har inneburit att kunskap om höstpropositionen saknades då budgeten för Varbergs kommun utarbetades. Den information som finns att tillgå i dagsläget är vårpropositionen.

Vårpropositionen

Den ekonomiska vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2018–2021. De signaler som framfördes i vårpropositionen för perioden 2019 och 2021 var:

- Inga förändringar av de övergripande principerna för fördelningen av de så kallade välfärds miljarderna. Detta innebär att kommunerna tilldelas 7,5 miljarder kronor 2019. År 2020 kommer 4,9 mdkr att fördelas via det generella statsbidraget och 2,4 mdkr utifrån mottagandet av nyanlända och asylsökande. År 2021 fördelas hela beloppet, 7 mdkr, via det generella statsbidraget.
- Övriga statliga styrningar i vårpropositionen avsåg i huvudsak enbart satsningar rörande 2018.

Den samhällsekonomiska utvecklingen

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) anger i höstens cirkulär att både Konjunkturinstitutets och arbetsförmedlingens återkommande enkäter till företagen pekar på en fortsatt tydlig optimism, även om stämningssläget dämpats något sedan förra hösten. Arbetsgivarna planerar för fler anställda, men svårigheten att få tag i personal och bristen på utbildad arbetskraft håller tillbaka. Sammantaget tror SKL, liksom i tidigare prognos, på att högkonjunkturen går in i en fas med lägre tillväxttal och små förändringar i antalet arbetade timmar. En naturlig utveckling när konjunkturen kulminerar.

Enligt de nyligen publicerade nationalräkenskaperna ökade antalet arbetade timmar svagt första kvartalet och mycket starkt det andra, sammantaget något starkare än i SKL:s prognos. Den stora skillnaden är fördelningen mellan kvartalen. SKL prognosticerade ett starkt första och ett svagare andra kvartal. Det innebär att vi nu får en något svagare ökning mellan 2017 och 2018 trots att nivån i slutet av 2018 i stort sett är densamma. I gengäld slår detta tillbaka 2019. Vi ser nu en något högre nivå på antalet arbetade timmar från och med slutet av 2020. Det beror framför allt på en ny bedömning av medelarbetstiden.

Trots ett allt mer ansträngt arbetsmarknadsläge förväntas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad. De löneavtal som slutits för de närmaste åren ligger på låga nivåer och löneglidningen är låg. Därmed är det inhemska inflationstrycket svagt. Riksbanken förmodas därför dröja med att höja styrräntan till i början av

2019. I takt med att styrräntan sedan stegvis kommer att höjas, kommer också de räntor som påverkar hushållens ekonomi att stiga. I och med det kommer konsumentprisindex (KPI) att stiga betydligt snabbare än KPIF (konsumentprisindex med fast ränta), vilket är det mått som Riksbanken numera följer.

Utvecklingen för svensk ekonomi är en stor bidragande orsak till skatteintäkterna för Varbergs kommun. För åren 2019–2023 indikeras i dagsläget högre skatteintäkter än i kommunens tidigare långtidsprognoser som följd av nya och positivare konjunkturprognoser. Även ränteutvecklingen har betydelse och påverkar koncernen Varbergs kommun på kort och lång siktigt. För Varbergs kommun beräknas belåningen öka med ca 1,3 miljarder kronor fram till år 2023 vilket då ska ställas i relation till den beräknade ränteutvecklingen. Kommuninvest i Sverige AB beräknar att STIBOR-räntan kommer att öka till ca 1 procent år 2023, vilket kan jämföras med dagens nivå på minus 0,4 procent. Kommunens räntekostnad kommer därmed öka vilket man tagit hänsyn till i långtidsbudgeten.

Påverkan av nationella beslut

Utredningar och nya bestämmelser som genomförs på nationell nivå påverkar landets kommuner. Två aktuella exempel som berör Varbergs kommun följer nedan.

- Inom ramen för socialnämndens verksamhet pågår översyn av såväl socialtjänstlagen som av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Båda utredningarna ska presenteras under december 2018 och kan komma att påverka ansvarsfördelning och uppdrag för kommunens socialtjänst.
- Skolkommissionen lämnade sitt slutbetänkande till regeringen i april 2017. Resultatet av kommissionens arbete kommer på olika sätt att påverka kommunernas ansvar, ekonomi och styrning av skolan kommande år. Bland annat föreslås ett ökat nationellt ansvar för skolans finansiering, statlig skolmyndighet på regional nivå för att stödja skolhuvudmännen samt ökade insatser för en likvärdig skola.

Befolkningsutveckling

Varje år tas en prognos över befolkningens utveckling och sammansättning fram inom kommunen. Prognosen används vid planering av kommunala verksamheter som bostäder, skolor, barnomsorg och fritidsanläggningar. Den är också ett viktigt instrument för beräkning av kommunens skatteunderlag.

Befolkningsstillväxten i Varbergs kommun har varit positiv under hela tjugohundralet och prognosen för 2018 till 2022 med utblick mot 2032 visar såväl en fortsatt ökad inflyttning som ett positivt födelsenetto.

Prognosen är framtagen med utgångspunkt från planerad bostadsbyggnation. Det finns en tydlig relation mellan bostadsbyggnation och befolkningsutveckling. Enligt prognosen kommer Varberg att uppnå en befolkning om drygt 81 000 invånare år 2032, förutsatt att det byggs bostäder i den takt som planeras. Det innebär att kommunens folkmängd kommer att öka med nära 19 000 invånare. Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt 1 149 personer per år och födelsenettet 116

personer per år. Totalt ger detta en förändring med 1 265 personer per år.

Åldersfördelningen bland invånarna styr vilken kommunal service som efterfrågas. Antalet barn ökar i Varberg, därför växer behovet av resurser till skola, omsorg och kultur- och fritidsverksamhet. Antalet äldre invånare ökar också, framför allt personer över 80 år. Därmed ökar även behovet av insatser i ordinarie boende och behovet av särskilda boendeplatser.

Folkmängd, totalprognos 2018–2032

Ålder	Prognos 2018	Utblick 2023	Utblick 2025	Utblick 2030	Utblick 2032
0–5 år	4 351	5 097	5 400	5 596	5 581
6–15 år	7 479	8 451	8 753	9 544	9 878
16–18 år	2 004	2 391	2 545	2 711	2 761
19–24 år	3 764	4 515	4 722	4 919	5 022
25–64 år	31 066	34 832	36 257	38 097	38 666
65–79 år	10 995	12 200	12 321	12 631	12 989
80–w	3 836	4 622	5 210	6 549	6 850
Summa	63 495	72 109	75 209	80 046	81 747

Källa: Befolkningsprognos 2018–2032 Varbergskommun.

Personal- och kompetensförsörjning

Förutom att Varberg växer, väntar flera stora samhällsutvecklingsprojekt runt hörnet. Kommunen har en egen beräkningsmodell för personalförsörjning som bygger på aktuell befolkningsprognos och den visar att både tillväxt, pensionsavgångar och personalomsättning tillsammans medför ett ännu större rekryteringsbehov än tidigare. Idag är merparten av kommunens yrkesgrupper svårrekryterade och lönen är en konkurrensfaktor. Att var en attraktiv arbetsgivare är att både attrahera, rekrytera men också behålla och motivera medarbetare för att klara av att leverera kommunal service framöver. Den snabba utvecklingen av digitalt stöd skapar nya möjligheter och det kommer bli nödvändigt att se över arbetssätt, systemstöd och uppgiftsfördelning, för att använda befintliga resurser på ett optimalt sätt.

Digitalisering

Sveriges kommuner och landsting presenterade under våren 2018 rapporten Vägval för framtiden som beskriver ett antal övergripande trender vilka förväntas påverka Sverige och övriga världen framöver. En av dessa trender är möjligheten att effektivisera genom ny teknik. Rapporten beskriver hur nya tekniska hjälpmedel inom välfärden ger förutsättningar för den enskilde att ta ett större ansvar för sin livssituation och förenkla vardagen, men att det samtidigt finns en utmaning i att bristande kunskap och osäkerhet om effekter kan fördröja och hindra långsiktiga investeringar i ny teknik. Inom Varbergs kommun pågår arbetet med att hitta struktur och arbetssätt för ett kommunövergripande digitaliseringsarbete.

Skatter och generella statsbidrag

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkterna, de utgör närmare 66 procent av de totala kommunala inkomsterna. Skattesatsen för Varbergs kommuninvånare ligger sedan 2012 på 20,33 procent, för beskattning av löneinkomster, pensioner och sociala ersättningar.

Kommunens skatteintäkter påverkas främst av skatteunderlagets utveckling och befolkningsförändringen. Eftersom det finns en betydande osäkerhet om hur stora de framtida skatteintäkterna ska bli, spelar prognoser en viktig roll i den ekonomiska planeringen. Varbergs kommun använder sig av prognoser från SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) samt kommunens befolkningsprognos. Skatteintäkterna 2019 baseras på en prognos om 63 415 invånare.

Löneökningar och förändring av sysselsättningen är sådant som påverkar det kommunala skatteunderlaget. SKL anger i de budgetförutsättningar som presenterats för åren 2018-2021 att högkonjunkturen går in i en fas med lägre tillväxttal och små förändringar i antalet arbetade timmar. Detta innebär en lägre ökningstakt av skatteunderlaget än under 2017.

Kommunal utjämning inklusive fastighetsavgift

Vid sidan av skatteintäkterna är det kommunala utjämningsystemet, där den kommunala fastighetsavgiften ingår, en viktig inkomstkälla för Varbergs kommun. Det kommunala utjämningsystemet består av statliga bidrag för att utjämna skilda förutsättningar mellan landets olika kommuner. Vissa delar av utjämningsystemet innebär att Varbergs kommun får ta emot bidrag, medan andra delar medför avgifter. Nedan beskrivs systemets olika delar lite närmare.

• **Inkomstutjämningen** kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skill-

naderna i medborgarnas genomsnittsinkomst. Samtidigt skjuter staten till medel så att varje kommun är garanterad en inkomstnivå som motsvarar 115 procent av medelskattekraften i Sverige.

• **Kostnadsutjämningen** ska balansera strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan kommuner, till exempel skillnader i andelen barn och äldre bland invånarna. Systemet ska däremot inte utjämna för skillnader som beror på servicenivå, kommunala avgifter eller politiska prioriteringar.

• **LSS-utjämningen** ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Här avgörs utjämningen av antalet personer inom kommunen som är brukare av insatser inom LSS.

• **Den kommunala fastighetsavgiften** infördes 2008 och innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde.

• **Regleringsbidrag/regleringsavgift** innebär att den totala nivån för en kommuns samtliga utjämningsbidrag jämförs med statens anslagna medel för kommunal utjämning. Beroende på om de anslagna medlen är högre eller lägre än kommunens netto, genererar det ett bidrag eller en avgift för kommunen.

• **Välfärdsmiljarder** benämns de 10 miljarder kronor som regeringen för att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar tillfört kommuner och landsting i budgetpropositionen för 2017. Resurstillskottet är permanent och ska inledningsvis särskilt stötta de kommuner och landsting som har störst behov av investeringar när Sverige växer. Pengarna fördelas dels efter invånarantal, dels efter en fördelningsnyckel som tar hänsyn till asylsökande och nyanlända. Under 2019 och 2020 fördelas tillskottet i allt större utsträckning utifrån invånarantal och från och med 2021 kommer det helt att baseras på invånarantal.

Olika skatteunderlagsprognoser

Procentuell förändring	2017	2018	2019	2020	2021
SKL, augusti	4,5	3,7	3,3	3,3	3,9
Regeringen, april	4,5	3,6	3,9	3,7	3,5
ESV, april	4,5	3,4	3,5	3,2	2,9

Källor: regeringen, Ekonomistyrningsverket (ESV) och SKL (Sveriges Kommuner och Landsting).

Skatteintäkter och generella statsbidrag för Varbergs kommun, mnkr

	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Skatteintäkter						
Skatteinkomster	2 818,7	2 910,2	3 014,2	3 137,4	3 301,4	3 500,9
Slutavräkning 2017	-8,0					
Slutavräkning 2018	0,1					
Summa skatteintäkter	2 810,8	2 910,2	3 014,2	3 137,4	3 301,4	3 500,9
Generella statsbidrag						
Inkomstutjämning	436,2	458,0	495,3	574,2	658,0	689,7
Kostnadsutjämning	-87,0	-88,1	-60,9	-31,4	-18,6	-53,6
Regleringsbidrag/-avgift	9,9	27,9	45,6	64,9	68,8	71,3
Välfärdsmiljarder	15,5	12,2	7,3			
LSS-utjämning	-64,8	-61,5	-62,7	-64,5	-66,6	-68,3
Fastighetsavgift	128,2	133,0	133,0	133,0	133,0	133,0
Summa generella statsbidrag	438,1	481,4	557,6	676,3	774,6	772,1
SUMMA SKATTER OCH GENERELLA STATSBIIDRAG	3 248,8	3 391,6	3 571,8	3 813,6	4 076,0	4 273,0

Finansiell analys

Modell för finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en modell som är framtagen av Kommunforskning i Västsverige (KFi) vid Göteborgs universitet. Den bygger på fyra finansiella aspekter:

- resultat
- kapacitet
- risk
- kontroll

Modellen omfattar en genomgång av kontroll över den finansiella utvecklingen av lång- respektive kortfristig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller ej.

Resultat

Kommunens driftsresultat

Det första finansiella målet om att årets resultat i genomsnitt ska uppgå till minst 120 mnkr per år för perioden 2017-2025, är satt för att styra kommunens utmaningar att öka till 80 000 invånare fram till år 2030-2035. Denna ökning kommer att kräva stora investeringar som även kommer att resultera i stora exploateringsintäkter. Det här innebär att årsresultaten kommer att variera stort mellan åren. Resultatet för 2017 blev plus 188 mnkr vilket innebär att resultaten de kommande åren kan vara lägre än 120 mnkr (det finansiella målet). Genomsnittet för perioden 2017-2025

måste dock uppgå till 120 mnkr.

Utmaningen framöver blir att anpassa verksamheten för att även för kommande period kunna uppnå det första finansiella målet. Prognosen för 2018 visar ett resultat på 86 mnkr, vilket därmed är lägre än det finansiella målet.

Utifrån budget och plan 2018–2022 samt övergripande målsättning för perioden fram till år 2025, kommer det finansiella målen för resultatet att uppnås, förutsatt att det fram till och med år 2025 genomförs effektivisering av verksamheten med 1 procent årligen.

Diagrammet nedan visar en genomsnittlig investeringsnivå på 484 mnkr för perioden 2017–2025. Det är en möjlig nivå förutsatt att resultatmålet uppnås. Diagrammets investeringsnivå för perioden 2017–2023 samt en ökad nivå för åren 2024–2025 innebär att soliditeten för perioden 2017–2025 kommer att uppgå till 59 procent, vilket är det finansiella målet.

I den illustrerade investeringsnivån ingår 450 mnkr för de investeringar som i investeringsplanen är markerade med X. I diagrammet nedan är dessa 450 mnkr inlagda år 2025 för att visa en helhetsbild, men de kan i kommande års budgetberedningar fördelas över fler år.

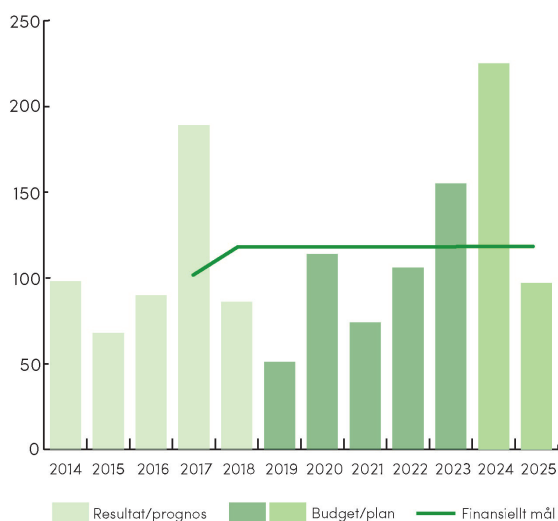
Kommunens skatteintäkter inklusive kommunal-ekonomisk utjämnning beräknas öka med mellan 3,9 och 6,9 procent per år under åren 2017-2023. Den varierande ökningstakten beror på befolknings- och skatteunderlagsökning. Ur ett ekonomiskt perspektiv är det viktigt att nettokostnaderna inte ökar mer än skatteintäkterna vilket inte sker under perioden mer än för vissa år.

I underlaget för budget 2019 och plan 2020-2023 ingår en oförändrad skattesats med 20,33 procent.

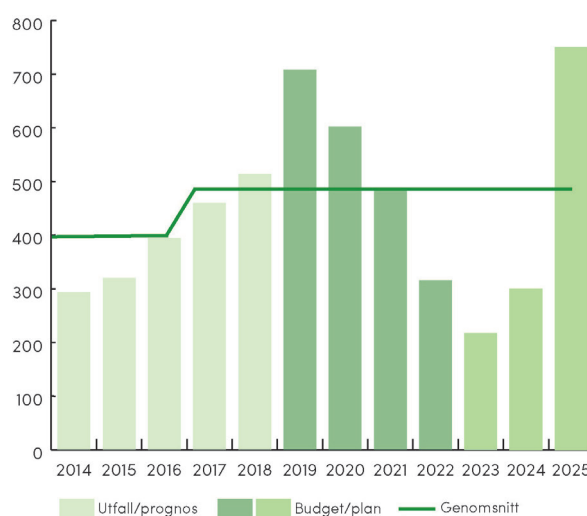
Skatteintäkter och nettokostnadsutveckling

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Skatteintäktsutveckling %	4,9	3,9	4,3	5,3	6,7	6,9	4,8	4,8
Nettokostnadsutveckling %	4,6	2,6	5,1	3,3	8,1	6,1	3,7	3,7

Driftresultat, mnkr

Nettoinvesteringar, mnkr

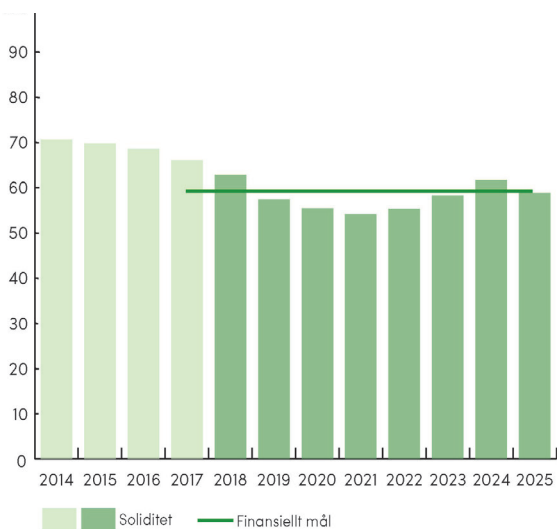

Kapacitet

En viktig parameter för att avläsa kommunens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditeten är ett mått på långsiktigt finansiellt handlingsutrymme, den visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsatt är kommunen.

Två faktorer påverkar soliditetens utveckling: dels det årliga resultatet, dels värdet av tillgångarna. För en oförändrad soliditet måste det egna kapitalet öka i samma takt som tillgångarnas värde. Vid en jämförelse med olika kommuners soliditet bör man tänka på att Varbergs system med en internbank gör att balansräkningen ökar och soliditeten, som är ett relativt mått, minskar.

Soliditet 2014–2017 samt prognos 2018–2025

Det andra finansiella målet – att kommunens soliditet ska uppgå till i genomsnitt minst 59 procent per år exklusive pensionsåtaganden och internbankslån till bolagen – uppnås för perioden 2017–2025 förutsatt att investeringsnivån under perioden inte ligger över 484 mnkr per år i genomsnitt samt att resultatmålet 120 mnkr uppnås.

Skuldsättning

Under nuvarande förutsättningar och under förutsättning att de finansiella målen uppnås, kommer kommunens lånebehov under perioden 2019–2023 att uppgå till cirka 730 mnkr. Lånebehovet är en följd av de höga investeringsnivåerna och utgör inget problem så länge de finansiella målen uppnås.

Risk

Likviditet

Kassalikviditet är ett mått på den kortsiktiga betalningsberedskapen. I ett vinstdrivande företag bör den uppgå till minst 100 procent av de kortfristiga skulderna, men för kommuner brukar den röra sig runt 70–80 procent. För Varbergs kommun ligger kassalikviditeten under hela perioden högt och om man även räknar in

den outnyttjade checkräkningskrediten, som ligger på 250 mnkr, når den över 100 procent. Kommunen har därmed en god likviditet, och har dessutom bra möjligheter att förstärka den ytterligare om det skulle behövas.

Borgensåtagande

Borgensåtaganden är viktiga vid bedömning av kommuner ur riskperspektiv. Varbergs kommuns borgensåtagande består huvudsakligen av 500 mnkr för Varbergs Stadshus AB:s lån samt av den solidariska borgen för Kommuninvests samtliga förpliktelser som kommunen tecknat genom medlemskap i föreningen. I nuläget överstiger Kommuninvests tillgångar dess skulder. Kommunen har dessutom genom internbanken skulder för dotterbolagen som för 2018 beräknas uppgå till cirka 3,3 mdkr. Bolagen har ett ökat upplåningsbehov de närmaste åren och detta borgensåtagande kommer då att öka. Risken för dessa skulder får dock bedömas som liten eftersom de bolag som berörs visar gott resultat, har positivt kassaflöde och innehåller betydande övervärden. De kommunala bolagen följer dessutom sina budgetar på ett bra sätt, vilket innebär att kommunen har kontroll över deras verksamhet.

Finansiell risk

Kommunen har en låg skuldsättning. Även om nya lån upptas de kommande åren innebär detta i kombination med den outnyttjade checkräkningskrediten att den finansiella risken är mycket låg.

Pensionsåtagande

Pensionskostnaden beräknas öka från 197 mnkr år 2019 till 242 mnkr år 2023. Den totala pensionsskulden beräknas till 1 088 mnkr år 2022, vilket innebär en sänkning i förhållande till år 2018 då skulden beräknas vara 1 140 mnkr. Denna skuld är beaktad vid antagandet av de finansiella målen och skulden kommer att hanteras förutsatt att de finansiella målen uppnås.

Befolkningsförändring

De skatteintäkter som ingår i budgeten har beräknats utifrån förutsättningen att invånarantalet under perioden 2019–2023 ökar från 63 495 till 72 109 invånare, det vill säga en ökning med 8 614 personer.

Ett ökat invånarantal innebär ökade skatteintäkter, men samtidigt ökade kostnader. Det finns dock inget direkt samband mellan ökade skatteintäkter och ökade kostnader, vilket innebär att de i budget och plan ingående kostnadsnivåerna löpande måste analyseras för att det inte ska uppkomma en ekonomisk obalans.

Kontroll

Balanskrav, resultatreserv

Enligt kommunallagen ska varje kommun ha en ekonomi i balans; bortsett från realisationsvinster måste intäkterna vara större än kostnaderna. Det krävs ett positivt resultat för att kunna säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar.

Varbergs kommun har uppfyllt balanskravet sedan det infördes år 2000. Kommunen har också utnytt-

Avslutande kommentarer

Budgeten för Varbergs kommun är upprättad i enlighet med de riktlinjer som antagits för god ekonomiskushållning. Kommunen beräknas för perioden 2017-2025 uppfylla de finansiella mål som är antagna för Varbergs kommun. Detta innebär i sin tur att kommunen under

dessa år också beräknas uppfylla balanskravet.

För att kunna uppfylla de finansiella målen krävs en god ekonomi- och verksamhetsstyrning med fokus på skatteintäkter, investeringsvolym, befolkningstillväxt, volymtillväxt samt kvalitetsnivåer inom verksamheterna.

Balansbudget

Balansbudgeten visar planen för hur kommunens tillgångar förändras samt hur de finansieras. Balansbudgetens ställning förväntas uppnås vid respektive års slut.

Balansbudget 2017-2023, mnkr

	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Tillgångar							
Anläggningstillgångar	6 216,7	6 752,6	7 842,5	9 000,5	9 760,7	10 123,5	10 489,0
Bidrag statlig infrastruktur	280,7	263,1	245,5	227,9	210,3	192,7	175,1
Omsättningstillgångar	798,4	585,5	577,9	499,0	509,4	443,5	391,8
SUMMA TILLGÅNGAR	7 295,8	7 601,2	8 665,8	9 727,4	10 480,4	10 759,7	11 055,9
Eget kapital och skulder							
Eget kapital	2 730,6	2 918,9	3 003,9	3 056,2	3 170,2	3 243,6	3 349,0
Periodens resultat	188,2	85,0	52,3	114,1	73,4	105,3	153,6
Utgående eget kapital	2 918,9	3 003,9	3 056,2	3 170,2	3 243,6	3 349,0	3 502,5
Avsättningar	561,5	584,1	432,6	286,9	323,9	364,4	406,2
Skulder	3 815,4	4 013,2	5 177,1	6 270,3	6 912,9	7 046,4	7 147,2
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	7 295,8	7 601,2	8 665,8	9 727,4	10 480,4	10 759,7	11 055,9

Förutsättningar för nämndernas ramar 2019-2023

- **Skatteintäkter och utjämningsbidrag** beräknas utifrån den prognos som SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) presenterade i cirkulär 18:35. Beräkningen baseras på kommunens senast beslutade befolkningsprognos och befolkningens förväntade storlek och sammansättning per den 1 november året före budgetåret.
- Kommunen använder prisindex för kommunal verksamhet (PKV) från SKL för att ta hänsyn till **förväntade prisökningar** i budgeten. Detta index består av två sammanvägda uppräkningsstal, dels prognos för arbetskraftskostnadens förändring, dels prognos för prisförändring av övrig förbrukning. Nämndernas nettokostnader vid det senaste bokslutet används som underlag för beräkningen. För planeringsperioden används PKV enligt SKL:s cirkulär 18:18. För 2019 förväntas arbetskraftskostnaden öka med 2,9 procent och kostnaderna för övrig förbrukning med 2,3 procent. Lönerörelse och löneglidning är budgeterade centralt under kommunstyrelsen för att fördelas till nämnderna enligt utfall av lönerörelsen. Kompensation för pri-

sökningen på övrig förbrukning har tillförts respektive nämnds ram.

- Förskole- och grundskolenämndens ram, utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ram och en övervägande del av socialnämndens ram justeras för **demografiska förändringar** enligt den senast beslutade befolkningsprognosen. Justeringen baseras dels på genomsnittligt antal barn och elever i förskola, grundskola och gymnasieskola under budgetåret, dels på genomsnittligt antal äldre under budgetåret.
- Förskole- och grundskolenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt socialnämndens får normalt kompensation för **ökade lokalkostnader** i den barn-, elev- eller äldrepen som ingår i den normala volymjusteringen.
- I nämndernas ramar ingår ett årligt **effektiviseringskrav** om 1 procent för perioden 2019-2025.
- När beslut fattas om en **investering** avsätts medel för tillkommande drifts- och kapitalkostnader i budgeten. Medlen placeras tillfälligt hos kommunstyrelsens post för ofördelade medel, för att föras över till berörd nämnd när investeringen är genomförd och objektet tas i bruk. På liknande sätt minskas nämndernas ramar

i takt med att kapitalkostnader minskar för äldre investeringar.

- Drifts- och kapitalkostnader vid **exploatering** tillförs nämnderna vid driftsättning.
- Den centralt budgeterade **pensionskostnaden** för pensionsutbetalningar följer de prognoser som KPA beräknat för Varbergs kommun.
- En central regleringspost har avsatts för ökade **personalskulder** (semester- och övertidsskuld).

Dessa medel ska kompensera för den värdeökning som löneökningarna medför på sparade semesterdagar och redan inarbetad övertid.

- **Internräntans** nivå är fortsatt beräknad till 2,5 procent.
- **Justering av nämnderna ramar** avseende interna intäkter/kostnader som inte påverkar nämndernas handlingsutrymme bemyndigas av ekonomikontoret att verkställa.

Förändring av nämndernas ramar 2018–2019

Tabellen nedan visar hur nämndernas ramar förändrats mellan 2018 och 2019. Politiska prioriteringar presenteras i kommande avsnitt om driftsbudget.

Nämndernas ramar 2019, förändring sedan budget 2018, mnkr

	Budget 2018	Effektivisering 1 %	Avtalsrörelse 2018	Tidigare beslut	Förändrade kostnader för färdigställda investeringar	Förväntade prisökningar övriga kostnader	Demografi	Övriga justeringar	Politiska prioriteringar budget 2019	Budget 2019
Kf, valnämnden, kommunens revisorer	5,7	-0,1		0,5		0,2			0,1	6,4
Överförmyndarnämnden	4,5	0,0	0,2			0,0				4,7
Kommunstyrelsen	181,2	-1,8	2,8	9,0	-0,2	1,5		-47,2	8,6	153,9
Förskole- och grundskolenämnden	1 480,5	-14,8	34,9	1,3	4,8	15,0	25,6	-246,1		1 301,2
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden			4,0					300,2	3,1	307,3
Socialnämnden	1 096,1	-10,9	27,9	6,0	0,5	9,6	6,2	-21,8	10,0	1 123,5
Byggnadsnämnden	16,3	-0,2	1,8			-0,4				17,6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	10,8	-0,1	0,5	0,4		-0,1				11,5
Hamn- och gatunämnden	100,7	-1,0	1,9	-1,5	5,5	1,2				106,9
Kultur- och fritidsnämnden	135,6	-1,4	2,5	-2,1	11,5	2,0		1,1	0,6	149,9
Serviceämnden	33,2	-0,3	0,6	-1,5	0,2	0,0				32,2
Summa nämndernas ramar	3 064,7	-30,6	77,2	12,1	22,3	29,0	31,8	-13,7	22,4	3 215,2

Driftsbudget

Förklaring till driftsbudgeten

Överst i driftsbudgeten visas de ekonomiska ramarna för kommunens nämnder; budget 2018–2019, ram 2020 samt plan 2021–2023. Under nämndernas ramar redovisas budget för de kommungemensamma posterna och längst ned syns hur kommunens totala kostnader finansieras genom budgeterade skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto.

Till skillnad från kommunens resultaträkning innehåller driftsbudgeten interna poster (affärshändelser inom och mellan förvaltningar), både inom nämndernas ramar och inom de kommungemensamma posterna. Förändringen av nämndernas ramar mellan olika år består till stor del av beräknad kompensation för kostnadsökningar eller justering av interna kapitalkostnader (som avskrivningar och ränta). Skillnaderna kan också bero på bokföringstekniska justeringar mellan nämnder. Förskole- och grundskolenämndens, utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens samt socialnämndens ramar justeras även för demografiska förändringar.

Driftsbudget 2019–2023, mnkr

	Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kf, valnämnden, kommunens revisorer	-5,7	-6,4	-5,2	-5,4	-5,5	-5,7
Överförmyndarnämnden	-4,5	-4,7	-5,3	-5,1	-5,1	-5,0
Kommunstyrelsen	-181,2	-153,9	-161,8	-168,4	-171,2	-174,6
Förskole- och grundskolenämnden	-1 480,5	-1 301,2	-1 332,3	-1 373,9	-1 416,3	-1 455,5
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden		-307,3	-318,3	-327,3	-336,1	-343,2
Socialnämnden	-1 096,1	-1 123,5	-1 149,7	-1 177,4	-1 203,6	-1 227,3
Byggnadsnämnden	-16,3	-17,6	-17,0	-16,3	-15,7	-15,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-10,8	-11,5	-11,3	-11,1	-10,9	-10,7
Hamn- och gatunämnden	-100,7	-106,9	-112,7	-112,3	-112,2	-111,2
Kultur- och fritidsnämnden	-135,6	-149,9	-150,3	-150,0	-150,4	-150,7
Servicenämnden	-33,2	-32,2	-31,7	-31,3	-31,0	-30,6
Summa nämndernas ramar	-3 064,7	-3 215,2	-3 295,7	-3 378,5	-3 457,9	-3 529,5
Externa poster						
Kommungemensamma kostnader	-51,7	-58,3	-59,4	-53,5	-102,6	-52,2
Bidrag till kommunförbundet Räddningstjänsten Väst	-60,5	-62,4	-64,3	-66,2	-68,2	-70,2
Pensionsutbetalningar inkl. löneskatt	-71,9	-74,3	-74,0	-76,2	-79,1	-81,9
Ökning semesterlöneskuld	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Avsättning ökade lönekostnader	-64,6	-47,3	-121,7	-198,6	-278,3	-360,8
Avskrivningar	-147,1	-170,6	-199,3	-218,5	-253,4	-256,2
Försäljning av arrendetomter, markanvisningar mm	73,0	50,0				
Exploateringsintäkter	57,6	40,8	155,2	56,6	74,7	57,1
Interna poster						
Interna kapitalkostnader	203,3	229,1	266,5	296,8	342,0	354,8
Kommunstyrelsens ofördelade medel*	-38,5	-37,5	-65,7	-100,9	-141,2	-171,3
Verksamhetens nettokostnad	-3 170,2	-3 350,8	-3 463,5	-3 744,0	-3 969,0	-4 115,3
Skatteintäkter	2 806,1	2 910,2	3 014,2	3 137,4	3 301,4	3 500,9
Generella statsbidrag	466,3	481,4	557,6	676,3	774,6	772,1
Finansnetto	7,0	11,4	5,7	3,8	-1,7	-4,2
RESULTAT	109,3	52,3	114,1	73,4	105,3	153,6

*I kommunstyrelsens ofördelade medel ingår 10 mnkr årligen för oförutsedda händelser samt drifts- och kapitalkostnader för nya investeringar.

Politiska prioriteringar och uppdrag

I driftsbudgeten har nämndernas ramar justerats enligt de förutsättningar som beskrivits i föregående kapitel samt utifrån de förändringar som redan fattade beslut har medfört. I de förändrade ramarna ingår även ett antal satsningar som Alliansen valt att prioritera. Nedan presenteras vilka dessa satsningar är och hur de fördelas mellan nämnderna. Här anges även ett antal uppdrag till nämnderna att arbeta med under planperioden.

Politiska prioriteringar, mnkr*

	2019	2020	2021	2022	2023
Kf, Valnämnden, kommunens revisorer	0,1				
Utökad verksamhet kommunens revisorer	0,1				
Överförmyndarnämnd		0,6	-0,2		
Bibehålla kvalitet och fortsätta utveckla verksamheten		0,6	-0,2		
Kommunstyrelsen	17,6	10,8	6,5	2,9	3,6
Kartläggning och analys av insatser för familjer med neuropsykiatriska funktionsvariationer	1,0				
Personal- och kompetensförsörjning	5,0	2,5	2,5	2,5	2,5
Digitalisering		5,0			
Resurser att möta en växande kommun	2,3	2,0	1,4	1,4	1,4
Systemtjänster ekonomiområdet		0,8	1,5	-1,5	-0,8
Näringslivs- och destinationsverksamhet	1,2		0,6		
Färdtjänst	8,1	0,5	0,5	0,5	0,5
Kommungemensamt	0,7				
Tilläggsbeställning Räddningstjänst Väst	0,7				
Förskole- och grundskolenämnden	1,7				
Bibehålla kvalitet och fortsätta utveckla verksamheten	1,7				
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	3,4				
Bibehålla kvalitet och fortsätta utveckla verksamheten	0,3				
Ny nämnd	3,1				
Socialnämnden	10,0	12,5	10,0	4,0	5,0
Bibehållen kvalitet äldreomsorg	10,0				
Ökat behov av platser i särskilt boende		4,0	8,5	4,0	
Utveckla demensvården		3,5	1,5		
Nya bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning		5,0			5,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,4				
Resurser för att möta en växande kommun	0,4				
Hamn- och gatunämnden		5,8			
Förändring hamnverksamhet		3,8			
Resurser för att möta en växande kommun		2,0			
Kultur- och fritidsnämnden	0,0	0,2			
Meröppna bibliotek	0,2	0,2			
Omställning simhall Håsten	-1,9				
Ökad kvalitet inom ungdomsverksamheten	0,5				
Personalförstärkning fastighetsinvesteringar	0,7				
Lokalanpassningar inkl Kungsäters bibliotek	0,6				
Servicenämnden	0,5				
Personalförstärkning fastighetsinvesteringar	0,5				
Summa prioriteringar	34,4	29,9	16,3	6,9	8,6

*Genom Budget 2018–2022 tillfördes nämnderna i några fall tillfälliga medel för 2018 och 2019. Satsningar som inte ingår i tabellen ovan. Nämndernas ramar för kommande planeringsperiod kommer därmed att reduceras för dessa tillfälliga satsningar i enlighet med Budget 2018–2022. Följande satsningar för 2018 och 2019 avses:

- Infasning hyra, FGN (Tillskjutna medel år 2018: 6 mnkr. Successiv reduktion 2019–2021: 2 mnkr per år)
- Tillfälliga medel 2018–2019 för ökat behov av platser i särskilt boende, SN (Tillskjutna medel: 3 mnkr 2018 samt 3 mnkr 2019. Reducering med 3 mnkr 2020 samt 3 mnkr 2021)
- Omställning HVB-hem, SN (Tillskjutna medel: 3 mnkr 2019. Reducering med 1 mnkr 2021 samt 2 mnkr 2022)
- Cykelfrämjande åtgärder, HGN (Tillskjutna medel: 1 mnkr 2018. Reducering med 1 mnkr 2019)
- Enskilda vägar, HGN (Tillskjutna medel: 0,5 mnkr 2018. Reducering med 0,5 mnkr 2019)
- Klimatsmart mat, SRN (Tillskjutna medel: 1,5 mnkr 2018. Reducering med 1,5 mnkr 2019)

Till alla kommunens nämnder

Uppdrag

Riktade statsbidrag

Regeringens budgetproposition innehåller likt förr om åren ett stort antal så kallade riktade statsbidrag. Dessa bidrag är till belopp omfattande, men uppfattas samtidigt ofta som besvärliga att söka på grund av omfattande byråkrati. Till sin karaktär är de dessutom ofta ettåriga och kan därför vara svåra att planera en fortsättning för utan att inskränka på annan prioriterad verksamhet. Av denna anledning ligger alltid erhållna riktade statsbidrag utanför den ordinarie budgetramen och får snarare ses som projekt under en tidsbegränsad period. Dock är det som ovan sagts ansenliga pengar som finns att söka. Det är därför viktigt att alla nämnder håller sig uppdaterade på vilka bidrag som finns att söka och gör så där det bedöms vara hanterbart.

Kf, valnämnden, kommunens revisorer

Politiska prioriteringar

Utökad verksamhet kommunens revisorer

Kommunens revisorer tillförs medel för utökad verksamhet.

Överförmyndarnämnden

Politiska prioriteringar

Bibehålla kvalitet och fortsätta utveckla verksamheten

Nämnden tillförs resurser för att bibehålla kvaliteten och fortsätta utveckla verksamheten. I prioriteringen inkluderas uppgradering av handläggningssystem.

Kommunstyrelsen

Uppdrag

Kartläggning och analys av insatser för familjer med neuropsykiatriska funktionsvariationer

Kommunstyrelsen får i uppdrag att kartlägga och analysera nuvarande insatser för familjer med neuropsykiatriska funktionsvariationer och lämna förslag på samordnade insatser med interna och externa parter för ökad kvalitet i mötet med dessa familjer.

Politiska prioriteringar

Personal- och kompetensförsörjning

Nämnden tillförs resurser för att säkra personal- och kompetensförsörjningen, bland annat av särskilt svårrekryterade personalgrupper inom kommunen. I samråd med förvaltningschefgruppen får kommundirektören i uppdrag att besluta om hur och till vilka specifika grupper medlen ska användas.

Digitalisering

Kommunens verksamheter ser behov av förändrade arbetsmetoder för att utveckla välfärdstjänsterna och hantera framtida personalförsörjning. Nämnden tillförs resurser för ett kommunövergripande digitaliseringsarbete. I samråd med förvaltningschefgruppen får kommundirektören i uppdrag att besluta om hur och till vilka specifika insatser medlen används.

Resurser för att möta en växande kommun

Resursförstärkning för att möta ökade behov av stöd och utveckling inom bland annat HR, IT och samhällsutvecklingsområdet. Satsningen inkluderar även kompetens inom vattenplaneringsfrågor.

Systemtjänster ekonomiområdet

Nämnden tillförs resurser för upphandling och införande av systemtjänster inom ekonomiområdet.

Näringslivs- och destinationsverksamhet

Nämnden tillförs resurser för att bibehålla kvaliteten inom näringslivs- och destinationsverksamheten. Satsningen inkluderar aktivitetsplan för företagsklimat samt platsvarumärket Varberg.

Färdtjänst

Ökat antal färdtjänstresor medför ökade kostnader. Nämnden tillförs resurser för att möta det förändrade behovet.

Kommungemensamt

Politiska prioriteringar

Tilläggsbeställning Räddningstjänst Väst

Tilläggsbeställning till Räddningstjänsten Väst för att stödja, leda och samordna Varbergs kommuns arbete mot våldsbejakande extremism och för samordningsarbete inom ANDT (alkohol, narkotika, doping och tobak) med mera.

Förskole- och grundskolenämnden

Politiska prioriteringar

Bibehålla kvaliteten och fortsätta utveckla verksamheten

Nämnden tillförs resurser för att bibehålla kvaliteten och fortsätta utveckla verksamheten.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Politiska prioriteringar

Bibehålla kvaliteten och fortsätta utveckla verksamheten

Nämnden tillförs resurser för att bibehålla kvaliteten och fortsätta utveckla verksamheten.

Ny nämnd

Resursförstärkning för tillkommande kostnader vid inrättande av ny nämnd samt anställning av förvaltningschef.

Socialnämnden

Politiska prioriteringar

Bibehållen kvalitet äldreomsorg

Nämnden tillförs resurser för att bibehålla kvaliteten inom äldreomsorgen och fortsätta utveckla verksamheten.

Ökat behov av platser i särskilt boende

Resursförstärkning för ökade kostnader vid inrättande av fler platser i särskilt boende, bland annat ett nytt särskilt boende i Träslöv.

Utveckla demensvården

Resursförstärkning för fortsatt arbete med att utveckla demensvården.

Nya bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning

Nämnden tillförs resurser för inrättande av nya bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden**Politiska prioriteringar****Resurser för att möta en växande kommun**

Nämnden tillförs resurser för demografiska förändringar, ökade krav inom livsmedelsområdet samt ökad takt i remissarbetet.

Hamn- och gatunämnden**Politiska prioriteringar****Förändring hamnverksamhet**

Nämnden tillförs resurser för att kompensera för ekonomiska effekter vid förändrad hamnverksamhet.

Resurser för att möta en växande kommun

Resursförstärkning för att möta ökade behov av drift och underhåll i en växande kommun samt hantering av fler planer och planeringsunderlag. Inom förstärkningen ska även rymmas insatser för en god trafiksituation under byggnation av Varbergstunneln.

Kultur- och fritidsnämnden**Politiska prioriteringar****Meröppna bibliotek**

Nämnden tillförs resurser för att öppna ett nytt meröppet bibliotek under 2019.

Omställning simhall Håsten

Tillfällig ramjustering på grund av byggnation av ny simhall på Håsten.

Ökad kvalitet inom ungdomsverksamheten

Nämnden tillförs resurser för ökad bemanning inom ungdomsverksamheten.

Personalförstärkning fastighetsinvesteringar

Tillfällig satsning från budget 2016 avseende lokalstrateg permanentas från år 2019.

Lokalanpassningar inklusive Kungsäters bibliotek

Nämnden tillförs resurser för ökade kostnader efter anpassningar av lokaler samt för flytt av biblioteket i Kungsäter.

Servicenämnden**Politiska prioriteringar****Personalförstärkning fastighetsinvesteringar**

Tillfällig satsning från budget 2016 avseende projektledare för investeringsobjekt permanentas från år 2019.

Investeringar

Kommunens investeringar hanteras enligt ett särskilt regelverk som kommunstyrelsen har fastställt. För att säkerställa att nya investeringar görs vid rätt tidpunkt och på rätt plats, ska varje investering vara resultat av ett väl planlagt utredningsarbete, där berörda förvaltningar bidrar med sina perspektiv.

Nya investeringar som bereds inför plan 2019-2020 ska ha en slutförd förstudie som är beslutad i nämnd. För nya investeringar med beräknad start år 2021-2023 ska en erfarenhetsbaserad ekonomisk beräkning vara gjord och för fastighetsinvesteringar även en behovsanalys.

Förklaring till investeringsplanen

Investeringsplanen visar alla kommunens pågående och planerade investeringar, sorterade under respektive ansvarig nämnd. Nybyggnationer är samlade under kommunstyrelsen, som i egenskap av fastighetsägare är ansvarig för samtliga byggprojekt, oavsett vilken verksamhet som berörs.

Investeringarna är uppdelade i fem olika kategorier:

- **Påbörjade projekt** är investeringar som redan är igångsatta.
- **Projekt kända sedan tidigare budget** har ännu inte påbörjats, men finns med i den långsiktiga planen.
- **Nya projekt med slutförd förstudie** har beslutats under 2018 och finns med i budget för första gången.
- **Nya projekt under förstudie/åtgärdsval** är investeringar där förstudie eller ett åtgärdsval pågår.
- **Nya projekt utan förstudie** är investeringar där förstudie inte påbörjats.

Investeringar utan slutförd förstudie är markerade med kryss i investeringssammanställningen. För att klara kommunens finansiella mål för perioden 2017–2025 är en genomsnittlig investeringsnivå om 480 mnkr per år möjlig. Denna nivå är vägledande vid prioritering av investeringar markerade med kryss i investeringssammanställningen.

Direkt under tabellen redovisas även föreslagna framtida investeringar, som kommer att ses över och tas beslut om under kommande år.

Tabellens kolumner visar för varje investeringsprojekt:

- **Projektkalkyl/löpande investering** – den totala beräknade utgiften för projektet eller budgetårets investeringsram för löpande investeringar.
- **Prognos utfall t.o.m. 2018** – hur stort belopp som använts hittills, fram till och med 2018.
- **Prognos överföring tidigare beslut** – avsatt, utnyttjat belopp som följer med från tidigare år.
- **Budget 2019 exkl. överföring** – beslutat belopp för användning i projektet 2019.
- **Plan 2020–2023** – preliminär beräkning för när ytterligare belopp kommer att behöva lyftas till projektet.

Varje projekt presenteras också lite närmare i löpande text i avsnittet efter tabellen.

Investeringsplan 2019-2023, mnkr

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt-kalkyl/ löpande investering	Prognos utfall t.o.m. 2018	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2019 exklusive överföring	Ram 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kommunstyrelsen	948,4	92,6	131,2	325,8	248,0	133,2	0,8	1,5
Påbörjade projekt:								
Investeringsram KS verksamhet (31125)	0,5			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Apelviken, etapp 1 (31232)	36,1	0,8	18,0	0,9	16,5			
Ny förskola Breared, Klapperstenen (32332)	58,0	6,3		51,7				
Ny förskola Bua, Applagårdens förskola (32344)	59,8	1,1	28,5	20,9	9,3			
Bad- och simanläggning Håsten (34008)	435,5	30,1	63,2	122,6	130,1	89,5		
Särskilt boende Träslöv (37405)	194,4	41,3	10,2	50,0	50,0	42,9		
Tvååker räddningsstation (39117)	25,0	12,1	11,4	1,5				
Projekt kända sedan tidigare budget :								
Varbergs räddningsstation (39114)	73,7	0,9	0,0	34,2	38,5			

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt- kalkyl/ löpande investering	Prognos utfall t.o.m. 2018	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2019 exklusive överföring	Ram 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Nya projekt med slutförd förstudie:								
Apelviken, etapp 2 och 3	18,2							1,0
Nya projekt under förstudie:								
Stadshus A, ombyggnad och renovering (31090)	43,5			43,5				
Tillfälliga parkeringslösningar	x				x			
Nya projekt utan förstudie:								
Förvaltningslokaler	x					x	x	
Värö räddningsstation	x				x			
Skällinge räddningsstation	x					x		
Bua-Limabacka gång- och cykelväg	x						x	
Turistinformation	3,7				3,1	0,3	0,3	
Stadsutveckling	455,6	14,5	2,4	46,3	61,4	146,7	119,3	20,0
Påbörjade projekt:								
Korsning Getterövägen (38331)	20,6	2,3	2,9	15,4				
Ny infart hamnen (38335)	6,0	1,0	2,0	3,0				
Ny skogshamn (38350)	323,0	7,1	-3,0	25,6	48,0	145,0	100,3	
Naturvall (38390)	6,0	2,8	0,5	1,0	1,0	0,7		
Projekt kända sedan tidigare budget:								
Järnvägsanslutning skogshamn (38352)	15,0					1,0	14,0	
Nya projekt med slutförd förstudie:								
Östra Hamnvägen (38336)	50,0	1,3		1,3	12,4			10,0
Nya projekt under förstudie:								
Norra stationsbron	35,0						5,0	10,0
Nya projekt utan förstudie:								
Anslutningar	x							x
Förskole- och grundskolenämnden	156,0	8,3	-0,3	90,4	60,1	4,5	3,5	3,5
Påbörjade projekt:								
Utemiljö förskola (36012)	6,0	4,3	-0,3	2,0				
Utemiljö grundskola (36013)	5,0	4,0		1,0				
Ram för mindre investeringar (36101)	3,5			3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Projekt kända sedan tidigare budget:								
Ny förskola Breared (Klapperstenen), inventarier (32332)	3,0			2,5	0,5			
Ny förskola i Bua (Applagården), inventarier (32344)	2,5			1,4	1,1			
Nya projekt utan förstudie:								
Snickers förskola samt Centralskolan	65,0			35,0	30,0			
Snickers förskola samt Centralskolan, inventarier	3,0				2,5	0,5		
Limabacka förskola paviljong	65,0			45,0	20,0			
Limabacka förskola paviljong, inventarier	3,0				2,5	0,5		
Grundskoleplatser Väröbacka/Limabacka	x					x	x	x
Grundskoleplatser centrumområdet	x					x	x	x
Förskoleplatser centrumområdet	x				x	x	x	x
Förskoleplatser centrumområdet, inventarier	x					x		x
Förskoleplatser Ankarskolans upptagningsområde	x						x	x
Förskoleplatser Ankarskolans upptagningsområde, inventarier	x							x
Förskoleplatser område Nordväst	x				x	x	x	
Förskoleplatser område Nordväst, inventarier	x					x		x
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	2,0			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Påbörjade projekt:								
Ram för mindre investeringar (36101)	2,0			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt- kalkyl/ löpande investering	Prognos utfall t.o.m. 2018	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2019 exklusive överföring	Ram 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Socialnämnden	25,5		5,0	8,8	8,8	10,5	3,8	3,8
<i>Påbörjade projekt:</i>								
Verksamhetsinventarier, SOC (37100)	3,8			3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Verksamhetsanpassning lokaler (37102)	15,0		5,0	5,0	5,0			
Särskilt boende Träslöv, inventarier (37405)	6,7					6,7		
<i>Nya projekt utan förstudie:</i>								
Gruppboendestad för personer med funktionsnedsättning	x						x	
Byggnadsnämnd	0,8			0,8	1,8	1,8	1,8	1,8
<i>Påbörjade projekt:</i>								
Ram för verksamhetsinvesteringar (33101)	0,8			0,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	0,4			0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
<i>Påbörjade projekt:</i>								
Ram för verksamhetsinvesteringar (31810)	0,4			0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Hamn- och gatunämnd	282,4	34,0	6,2	61,5	78,5	62,8	49,8	45,1
<i>Påbörjade projekt:</i>								
Löpande trafikinvesteringar	11,2			11,2	10,1	10,1	10,1	10,1
Löpande investeringar park/allmän plats	10,4			10,4	12,4	12,4	12,4	12,4
Ombyggnad av korsningar och gator	88,6	14,6		8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Utveckling badplatser (35032)	12,3	3,2	1,5	4,0	3,6			
Renovering och gestaltning av broar (35040)	5,0	1,0	0,7	1,7	1,6			
Gröna huvudstråk (enligt grönstrategi) (35044)	13,0	5,0		2,0	2,0	2,0	2,0	
Offentliga toaletter serviceorter (35053)	12,0	3,4		3,0	3,0	2,6		
Tenaljterrassen (35059)	11,6	2,0		4,0	5,6			
Ram för mindre verksamhetsinvesteringar (35101)	2,0			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Cykelbanor enligt cykelplan (35131)	56,3	4,8	4,0	5,3	12,2	17,0	9,0	4,0
Arbetsmaskiner, parkavdelningen (35160)	0,9			0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
<i>Projekt kända sedan tidigare budget:</i>								
Utflyktslekplats Håsten	8,0			8,0				
Belysning i Derome	1,2						1,2	
<i>Nya projekt med slutförd förstudie:</i>								
Veddige mötesplats	8,7			1,1	3,8	3,8		
Servicefunktioner Varbergs torg	3,0				3,0			
Affischeringsplatser	1,8					0,9	0,9	
Inköp av lastbil	3,5				3,5			
Lassabackadeponin - gestaltning	33,0				6,9	3,2	3,4	7,8
Hamninvesteringar	5,0			5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
<i>Påbörjade projekt:</i>								
Löpande hamninvesteringar	5,0			5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Kultur- och fritidsnämnden	56,6			20,1	24,0	3,0	10,5	10,5
<i>Påbörjade projekt:</i>								
Bad- och simanläggning Håsten, inventarier (34008)	16,0				16,0			
Ram för mindre verksamhetsinvesteringar (34101)	2,0			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Mindre konstnärlig gestaltning (34104)	1,0			1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
<i>Projekt kända sedan tidigare budget:</i>								
Konstgräsplan Väröbacka (34262)	15,0						7,5	7,5
Bokbuss	5,5			5,5				

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt- kalkyl/ löpande investering	Prognos utfall t.o.m. 2018	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2019 exklusive överföring	Ram 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Nya projekt under förstudie:								
Omklädningsbyggnad Sjöareossen (34252)	11,0	0,5		10,5				
Sjöareossen, inventarier (34252)	0,4			0,4				
Ombyggnad Kungsäters bibliotek	0,8			0,8				
Ombyggnad Kyrskolan inkl inventarier	5,0				5,0			
Nya projekt utan förstudie:								
Aktivitetspark Skate	x				x			
Utomhusarena för friidrott i Trönninge	x							
Stadsnära ungdomsgård inriktning djur och natur	x							x
Utveckling av nytt idrottsområde vid Ankarskolan	x							x
Utbyte av konstgräs och miljöinsatser, Veddig IP	x				x			
Upprustning simstadion	x					x		
Reinvestering ny banbädd Sjöareossen	x						x	
Ridleder	x							x
Servicenämnd	162,5	35,1	0,0	103,9	109,1	105,6	109,5	113,4
Påbörjade projekt:								
Inventarier kök och matsalar (32107)	2,8			2,8	2,9	3,0	3,1	3,2
IT-utveckling (32126)	1,5			1,5	2,0	2,0	2,0	2,0
Ombyggnad stadshus C (32130)	21,1	15,1		6,0				
IT-infrastruktur (32135)	10,0			10,0	9,2	7,4	7,6	7,9
Verksamhetsutveckling serviceförvaltningen (32136)	3,0			3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Krav fastighet (32190)	1,1			1,1	3,0	3,0	3,0	3,0
Anpassning fastighet (32220)	2,0			2,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Reinvesteringar fastighet, inklusive energieffektivisering fastighet (32900)	57,0			57,0	60,0	63,0	66,0	69,0
Reinvesteringar, utökat underhållsbehov (32901)	40,0	20,0		20,0				
Upprustning konferensrum (32139)	0,5			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Nya projekt utan förstudie:								
Sakernas internet	0,5				0,5	0,5	0,5	0,5
Intern uthyrning av mobiltelefoner	8,0				8,0	8,2	8,5	8,7
Intern uthyrning av datorer	15,0				15,0	10,0	10,3	10,6
SUMMA INVESTERINGAR	2 095,1	184,4	144,6	664,8	599,0	475,4	306,3	206,9
Markförvärv (31220)	10,0			44,5	10,0	10,0	10,0	10,0
SUMMA INKL. FÖRÄNDRING MARKFÖRVÄRV	2 105,1	184,4	144,6	709,3	609,0	485,4	316,3	216,9

Kommentarer till investeringsplanen

Kommunstyrelsen

Investeringsram kommunstyrelsens verksamhet

Ram anpassad för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar.

Apelviken, etapp 1

Projekt för att skapa norra Europas ledande surfdestination med bättre och tryggare tillgänglighet för gående och cyklister, med möjlighet till rekreation över större delar av året samt med förbättrad kvalitet på vatten och med skydd av befintliga naturvärden. Etapp 1 omfattar utveckling av Strandpromenaden med cykelbana, låg belysning, möblering och dagvattenhantering samt anläggande av surftorg med surfparkering (för bil och cykel) och möjliggörande av att en surfbyggnad uppförs.

Ny förskola Breared (Klapperstenen)

Förskola med kapacitet för 160 barn. Genom att tidigarelägga byggnationen av en ny förskola på Klapperstenen kan denna stå färdig när Rundgårdens förskolas tekniska livslängd är nådd.

Ny förskola i Bua (Applagården)

Nybyggnation av förskola med 120 platser vid Buaskolan. Förskolan ska byggas flexibel så att den är omställningsbar till grundskolelokaler.

Bad- och simanläggning Håsten

Uppförande av ny bad- och simanläggning för att ersätta befintlig simhall. Anläggningen inkluderar 50-metersbassäng, multibassäng, aktivitetsbad och gym. Den byggs ihop med befintlig ishall för gemensam entré-/kafédél.

Särskilt boende Träslöv

Särskilt boende i Träslöv med 60 platser samt lokaler för dagverksamhet i samma byggnad. Tillagningskök ingår.

Tvååker räddningsstation

Ny räddningsstation som från början planerades att samordna lokaler för Räddningstjänsten och serviceförvaltningen, men sedan projekterats om för att enbart avse lokaler för Räddningstjänsten.

Varbergs räddningsstation

Ombyggnation/nybyggnation av Varbergs räddningsstation för att leva upp till de krav som ställs på en verksamhet av denna karaktär samt för att anpassa lokalerna till behovet av ytor efter att förbundet Räddningstjänsten Väst startades och fler medarbetare omlokaliseras till stationen i Varberg. Under planeringen av projektet har det framkommit att Räddningstjänstens trygghetsteam har växt i omfattning och är i behov av större ytor. Investeringen omfattar därför ytterligare förråd, tillbyggnader och ombyggnationer

än vad som ingick i förstudien samt tillfälliga paviljonger under byggtiden.

Apelviken, etapp 2 och 3

Etapp 2 och 3 av utbyggnaden i Apelviken avser fortsatt utveckling av strandpromenaden, parkeringslösningar och utformande av bättre och tryggare tillgänglighet som påbörjats i etapp 1. Påbörjas under 2023 och slutförs därefter kommande år.

Stadshus A, ombyggnad och renovering

Investering i ny ventilation för att möjliggöra fortsatt användning av byggnaden för kontorsverksamhet. Samtidigt som ventilationen åtgärdas byggs även kontor och sammanträdesrum för fler arbetsplatser. Ombyggnationen förväntas vara klar i början av år 2020.

Tillfälliga parkeringslösningar

I samband med byggandet av Varbergstunneln kommer en stor mängd parkeringar att försvinna; dels större parkeringsanläggningar i markplan, men även gatuparkeringar då ett antal gator kommer stängas av. Till viss del ersätts dessa parkeringar inom projektet, men det kommer ändå att uppstå ett underskott på mer än 130 platser för stadens allmänna behov. Utredning visar på behov av att anlägga tillfälliga parkeringar.

Förvaltningslokaler

För att möta behovet av kontorsarbetsplatser fram till 2030 för kommunens förvaltningar behövs investering i ytterligare kontor. Förstudie för byggnation på Gamlebyskolans tomt påbörjas i mitten av 2018 och projektet förväntas kunna genomföras med start 2021. Förstudien ska utreda möjlig byggnation på befintlig markparkering och hur kontor kan kombineras med en bostadsexploatering. Nytt kontor bör ansluta till Gamlebyskolan och projektet omfattar underhåll av befintlig byggnad.

Räddningsstationer i Väröbacka och i Skällinge

Under 2012 tog Räddningstjänsten fram en lokalutredning för samtliga stationer i Varberg. Syftet var att analysera status och föreslå åtgärder för att få ändamålsenliga lokaler. Utifrån lokalutredningen har stationerna i Varberg och Tvååker utretts vidare och investeringsprojekt har påbörjats. För Värö och Skällinge behövs åtgärder för bland annat damomklädning, reservkraft och befintlig vagnhall.

Bua-Limabacka gång- och cykelväg

Under 2018 påbörjades arbetet med vägplan för gång- och cykelväg mellan Bua och Limabacka. Varbergs kommun har åtagit sig att finansiera halva kostnaden för vägplanen, genom exploateringsobjekt Kvarndammsvägen. För genomförande av projektet krävs nytt avtal, bedömningen är att projektet kan genomföras år 2022.

Turistinformation

Investeringen avser digitala och mobila lösningar för turistinformation samt digitala skyltar utmed motorväg.

Stadsutveckling

Korsning Getterövägen, ny infart hamnen och järnvägsanslutning skogshamn

Trafikanslutningen omfattar dels en ny korsning Östra Hamnvägen-Getterövägen, dels en ny infartsväg från nya korsningen in till hamnen. Denna lösning är reglerad i miljödom och detaljplan. Förstudiearbete pågår och sannolikt kommer val av korsningslösning inordnas i påbörjat planprogramarbete för Västerport/hamnen.

I samband med att skogshamnen flyttas ska också nytt lager för Södras pappersmassa skapas i hamnen. En järnvägsanslutning ska anläggas till den nya hamndelen. Detta beräknas ske 2021–2022.

Ny skogshamn

Förstudie genomförd och två olika alternativ har studerats; ett med tre fartygsplatser och ett med fyra. Dialog sker med Länsstyrelsen om alternativet med tre fartygsplatser kan byggas genom förändringar i miljödomen via ett anmälningsärende. Alternativet med fyra fartygsplatser kräver sannolikt en ny miljödom. Utbyggnaden av skogshamnen planeras ske 2021 – 2022. Innan dess bör marken höjas genom utfyllnad av sten för att också geotekniskt stärka området.

Naturvall

Skapandet av naturvallen är kopplat till villkor i miljödom för hamnutbyggnad samt gällande detaljplan. Avsikten är att avskärma hamnverksamheten, med ljus och buller, från i första hand Natura 2000 (fågelskyddsområdet). Skapandet av vallen sker med godkända överskottsmassor och leds av hamnavdelningen. Vallen ska finnas när nya hamndelen tas i bruk och ny infart skapats. Förslag om slutlig utformning med viss strukturerad växtlighet och gångväg finns framtaget men är ej beslutat.

Östra Hamnvägen

I samband med att arbetet fortskrider med planering av Västerport står det klart att Östra Hamnvägen måste åtgärdas. Bland annat måste plan upprättas för hur dagvattnet ska ledas. Förstudien avslutades under 2017. Projektering för den del som berör Västerport etapp 1 påbörjas under 2019 och byggs i samband med utbyggnaden av stadsdelen. Övrig byggnation beräknas ske 2022 – 2026.

Norra stationsbron

Norra stationsbron kommer att gå över järnvägstråget mellan Birger Svensson väg och Östra Hamnvägen strax norr om den framtida stationen. Den behövs bland annat för att minimera och avlasta trafiken i stationsområdet och utanför stationsbyggnaden. Bron kommer att vila på tråkkanten och behöver anläggas i samband med byggnationen av den övriga järnvägsanläggningen.

Anslutningar

Avser anslutningar till stationsområde, Getteröbron samt Österleden.

Förskole- och grundskolenämnden

Utemiljö förskola

Behov av översyn och investering i utemiljö på kommunens förskolor för att skapa goda förutsättningar för en stimulerande och utvecklande miljö för barnen.

Utemiljö grundskola

Översyn och investering behöver göras i kommunens grundskolor för att skapa goda förutsättningar för en stimulerande och utvecklande utemiljö för eleverna.

Ram för mindre investeringar

Ram anpassad för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar.

Ny förskola Breared (Klapperstenen), inventarier

Medel till inventarieanskaffning vid inflyttning.

Ny förskola i Bua (Applagården), inventarier

Medel till inventarieanskaffning vid inflyttning.

Snickerns förskola samt Centralskolan

Förskole- och grundskolenämnden ser behov av en förskola om 160 platser som ersätter Snickerns förskola samt Centralskolan, och som samtidigt möter en del av platsbehovet utifrån byggnationsplaner i befolkningsprognosen.

Snickerns förskola samt Centralskolan, inventarier

Beräknat behov av medel till inventarieanskaffning.

Limabacka förskola

En behovsanalys är genomförd. Investeringsutgiften avser en nybyggnation av förskola med kapacitet för 160 barn.

Limabacka förskola, inventarier

Beräknat behov av medel till inventarieanskaffning.

Grundskoleplatser Väröbacka/Limabacka

Nämndens behovsanalys baseras på den fördjupade översiktsplanen för norra kusten. Beroende på utbyggnadstakt av bostäder krävs mellan 400 och 900 nya grundskoleplatser.

Grundskoleplatser centrumområdet

Nämndens behovsanalys visar utifrån befolkningsprognos behov av ytterligare 550 grundskoleplatser i centrumområdet fram till läsåret 2024/2025 och där behov av ytterligare 700 platser tillkommer efter 2030.

Förskoleplatser centrumområdet

Nämndens behovsanalys visar behov av ytterligare 160 förskoleplatser i centrumområdet fram till 2023 och ytterligare 160 förskoleplatser till vårterminen 2024.

Förskoleplatser centrumområdet, inventarier

Beräknat behov av medel till inventarieanskaffning.

Förskoleplatser Ankarskolans upptagningsområde

Nämndens behovsanalys visar behov av ytterligare 60 förskoleplatser i upptagningsområde Ankarskolan fram till 2024.

Förskoleplatser Ankarskolans upptagningsområde, inventarier

Beräknat behov av medel till inventarieanskaffning.

Förskoleplatser område Nordväst

Nämndens behovsanalys visar behov av ytterligare 280 förskoleplatser i område Nordväst fram till 2023.

Förskoleplatser område Nordväst, inventarier

Beräknat behov av medel till inventarieanskaffning.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Ram för mindre investeringar

Ram anpassad för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar.

Socialnämnden

Verksamhetsinventarier, SOC

Årlig ram som ska användas till mindre investeringar inom socialnämndens ansvarsområde.

Verksamhetsanpassning lokaler

För att på bästa sätt utnyttja befintliga lokaler behövs resurser som möjliggör omställning till andra verksamheter. Det kan röra sig om mindre ombyggnationer, verksamhetsanpassningar och inköp av inventarier.

Särskilt boende Träslöv, inventarier

Beräknat behov av medel till inventarieanskaffning.

Gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning

Behovet av gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning ökar. Nämnden ser över möjligheten att verksamhetsanpassa befintliga lokaler för att möta dagens behov. Nya gruppboendestäder behövs från år 2024 och framåt.

Byggnadsnämnden

Ram för verksamhetsinvesteringar

Ram anpassad för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar. För att kunna följa den tekniska, digitala och hållbara utvecklingen utökas budgeten med 1 mnkr per år från 2020.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Ram för verksamhetsinvesteringar

Ram anpassad för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar.

Hamn- och gatunämnd

Löpande trafikinvesteringar

Löpande trafikinvesteringar är mindre investeringar gällande gator, vägar och gc-vägar. Det kan t ex vara

beläggningsarbeten, kollektivtrafikåtgärder, trafikmiljöåtgärder, belysning eller cykelrelaterade investeringar.

Löpande investeringar park/allmän plats

Löpande investeringar inom park/allmän plats är mindre investeringar gällande stadsdels/tätortslekplatser, mindre lekplatser, mötesplatser, motionsspår, ungdomslek på landsbygd, trädförnyelse, smärre centrumåtgärder och tillgänglighetsåtgärder.

Ombyggnad korsningar och gator

Inom Varbergs kommun finns ett antal korsningar som är i behov av ombyggnad för att erhålla bättre trafikflöde, ökad säkerhet med avseende på oskyddade trafikanter, och bättre miljö. Projektet omfattar även ombyggnad och upprustning av gator i Varbergs tätort för att förbättra trafiksäkerheten och gestaltningen på gatorna. Flertalet av gatorna är idag uttjänta gällande beläggning, de är breda och inbjuder till höga hastigheter. Projektet pågår även efter planperiodens slut.

Utveckling badplatser

Uppdrag: Hamn- och gatunämnden ska säkerställa att tillgänglighetsbad på Getterön inkluderas i projektet.

Kommunen förvaltar idag 27 stycken badplatser som utgör ryggraden för Varberg som besöksdestination. Badplatserna används i stor utsträckning av både invånare och besökare och de kräver ständig utveckling för att vara attraktiva och representativa. De är främst till för bad- och strandliv, men fungerar också som mötesplatser och platser för motion, lek, avkoppling och naturupplevelse.

Utvecklingen av badplatserna omfattar åtgärder som förbättrar

- Tillgänglighet av stråk, bad, parkeringsplatser och cykelparkeringar med mera, de platser som enligt Badplanen definieras som "tillgängliga bad" ska prioriteras
- Service och faciliteter såsom toaletter och strandduskar
- Rekreativvärden som exempelvis vindskydd, grillplatser, utsiktsplatser och möbler.

Renovering och gestaltning av broar

Varbergs kommun äger och förvaltar 34 stycken broar i varierande storlek och skick. Flera av dem har ett eftersatt behov av underhåll. Parallellt med renovering ses en möjlighet att ge broarna ny gestaltning.

Gröna huvudstråk (enligt grönstrategin)

I Simma, Lek och Svärma (grönstrategi för aktiviteter, upplevelser och biologisk mångfald i Varbergs kommuns utemiljö) beskrivs behovet av sammanhållande gröna och blå stråk mellan viktiga grönområden och målpunkter, såsom stadskärnan, havet och kusten. Parker och naturområden har många viktiga funktioner, bland annat för tätortens identitet, klimat och luft, människors välmående samt för växt- och djurlivet. Tillsammans bildar parker, naturområden och vattendrag en grönblå struktur där sammanhängande stråk är en viktig del.

Projektet syftar till att stärka Varbergs gröna huvudstruktur med gröna stråk som blir ett val för rekreation och gångtrafik och som samtidigt bidrar med viktiga ekosystemtjänster.

Offentliga toaletter serviceorter

Projektet ska skapa förutsättning för en samlad satsning på toaletter vid de mest centralt belägna platserna i Tvååker, Bua, Träslövsläge och Veddige. Projektets mål är att det i kommunens större serviceorter ska finnas en välbelägen, allmän toalettenhet med anknytning till allmänna kommunikationer.

Tenaljterrassen

Tenaljterrassen ska – tillsammans med Fästningsbadet och övriga bad i anslutning till Strandpromenaden och fästningsområdet – bidra till att stärka Varbergs identitet som betydelsefull badort på Västkusten. I första hand ska Tenaljterrassen tillgodose behovet av omklädningsmöjligheter och toaletter i området. Tenaljterrassen ska bidra till måluppfyllelsen av målet Bättre hälsa genom att inspirera till ett aktivt liv.

Ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Ram anpassad för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar.

Cykelbanor enligt cykelplan

Projektets syfte är att skapa ett attraktivt cykelvägnät som Varbergs invånare och besökare ska vilja cykla på, och på så sätt minska de korta bilresorna. Här omfattas nybyggnation och ombyggnation av gång- och cykelvägar längs med två arbetspendlingsstråk i Varbergs tätort samt två på landsbygden. Åtgärder ingår också för att koppla ihop bytespunkt med cykelfarbar väg.

Projektet omfattar även nybyggnation och ombyggnation av gång- och cykelväg utmed Västkustvägen samt två gång- och cykelbroar.

Arbetsmaskiner, parkavdelningen

Avdelning drift och anläggning behöver löpande byta ut vissa av sina arbetsmaskiner.

Utflyktslekplats Håsten

Projektets syfte är att skapa en utflyktslekplats som kompletterar och förstärker Håstens karaktär som idrotts- och rekreationsområde, med ett upptagningsområde som omfattar hela kommunen. Sociala och hälsofrämjande behov tillgodoses. Flera funktioner som var inplanerade för projektet multipark ingår i investeringen.

Belysning Derome

Syftet med projektet är att i Derome skapa en trygg och upplyst miljö för allmänheten att kunna röra sig i.

Veddige mötesplats

Projektet syftar till att skapa en central mötesplats i Veddige där människor kan träffas, i form av ett torg. Genom projektet utvecklas även en så kallad bytes-

punkt för att det ska bli enklare och trevligare för människor att byta färdmedel mellan gång, cykel, bil, buss och tåg. Busshållplatsen behöver bli tillgänglighetsanpassad och kunna nås med gång- och cykelvägar. Mer övergripande syftar detta till att utveckla Veddige som ort och att underlätta pendling med kollektivtrafik.

Servicefunktioner Varbergs torg

Projektet syftar till utökning av antalet eluttag på torget. Förslaget omfattar både låg- och högspänning för torghandeln som även kan nyttjas för olika evenemang.

Affischeringsplatser

Att underlätta för och uppmuntra aktiviteter och evenemang över hela året är en del av förvaltningens arbete att utveckla och stärka goda kontakter med näringslivet. Syftet med projektet är att utveckla kommunens befintliga platser för tillfällig skyltning och affischering i Varbergs centralort genom att uppföra ytor för gemensam affischering, samt att komplettera dessa platser med allmänna affischpelare i innerstaden.

Inköp av lastbil

Genom projektet ökar kommunens grundkapacitet för att exempelvis klara av vinterväghållningen. Det är i dagsläget svårt att finna kapacitet på marknaden vad gäller lastbilar. Lastbilen kommer även att ha andra användningsområden som t ex tångkörning och massahandtering.

Lassabackadeponin, gestaltning

Projektets syfte är att i samband med sluttäckningen av Lassabackadeponiområdet skapa ett attraktivt rekreationsområde och utflyktsmål. Lassabackadeponin ett välbesökt rekreationsområde som har en unik placering nära centrum i Varberg direkt angränsande till Getteröns naturreservat. På området finns flera aktiva verksamheter där Getteröns naturum är den största. Projektet pågår även efter planperiodens slut.

Hamninvesteringar

Löpande hamninvesteringar

Löpande hamninvesteringar är investeringar för att utveckla fritidshamnarna i Varberg och Träslövsläge samt medel för att kunna anpassa hamnanläggningarna i handelshamnen utifrån önskemål från Hallands hamnar Varberg AB.

Kultur- och fritidsnämnden

Bad- och simanläggning Håsten, inventarier

Medel till inventarieranskaffning i samband med nybyggnation.

Ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Används till mindre investeringar inom Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde.

Mindre konstnärlig gestaltning

Ska användas till mindre konstnärliga gestaltningar speciellt riktat mot landsbygden.

Konstgräsplan Väröbacka

Åtgärdsvalsstudie är framtagen och mark i anslutning till Väröbacka idrottshall är förvärvat för att kunna genomföra byggnation av konstgräsplan. Förstudie kommer att genomföras när den övergripande planeringen för Väröbacka (stationsområdet) samt behovet av utbyggnad av skolan är fastställd.

Bokbuss

Nuvarande bokbuss är cirka elva år och i behov av vissa ändringar för att kunna fortsätta. Bland annat fungerar inte ventilationen och luftkonditioneringen som den ska. Bussen uppfyller i nuläget inte kommunens krav om miljövänlighet och mindre energiförbrukning.

Omklädningsbyggnad Sjöare mossen

Befintlig omklädningsbyggnad vid Sjöare mossens bandybana är gammal och väldigt sliten. Förstudien tittar på en ny byggnad med fyra omklädningsrum, omklädningsrum för domare, sliprum och kiosk med värmestuga. Efter projektets slut kompenseras kultur- och fritidsnämnden för halva kapitalkostnaden. Andra halvan finansieras via ökade hyresintäkter.

Sjöare mossen, inventarier

Medel till inventarieranskaffning i samband med nybyggnation.

Ombyggnad Kungsäters bibliotek

Medel till inventarier och installation av meröppet-funktion i nya lokaler i Kungsäter.

Ombyggnad Kyrkskolan inklusive inventarier

Kyrkskolan i Tvååker kommer från och med höstterminen 2018 att stå tom. Befintlig ungdomsgård i Tvååker finns i en byggnad som inte är ändamålsenlig för verksamheten. Kyrkskolan som är en bättre lokal möter på ett bra sätt de behov som kultur- och fritidsnämndens verksamheter har och fler aktiviteter än bara ungdomsgård kan erbjudas. Närheten till skola och framförallt skolskjuts inbjuder fler ungdomar till att vistas där. En åtgärdsvalsstudie är genomförd och beslutad av kultur- och fritidsnämnden och en förstudie planeras genomföras under hösten 2018.

Aktivitetspark för skate

En förstudie kommer att påbörjas för utveckling av en aktivitetspark för skate på gräsytan vid Varbergs idrottshall. Placeringen är central och tillgänglig för många. Ungdomsverksamheten i Rosenfred och elever på Påskbergsskolan kommer få en närhet till skateparken. Befintlig infrastruktur som omklädningsrum, wc, parkering med mera finns i anslutning.

Utomhusarena för friidrott i Trönninge

När beslut för investering av Tresteget fattades så fanns även kravet att möjliggöra mark för framtida utomhusarena för friidrotten. Tanken är att flytta friidrotten från Påskbergsvallen och samla detta i Trönninge. I planprogrammet för Södra Trönninge finns plats angiven. Behovsanalys kommer att påbörjas. Projektet påbörjas efter år 2023.

Stadsnära ungdomsgård inriktning djur och natur

I planprogram för Östra Träslöv har behov om en stadsnära ungdomsgård med inriktning djur och natur identifierats. Placering är bra utifrån andra ungdomsgårdars spridning och inriktningen efterfrågas. Önskvärt att förvärva redan befintlig lantgård eller samverka med redan befintlig djurverksamhet. Behovsanalys kommer att påbörjas.

Utveckling av nytt idrottsområde vid Ankarskolan

I planprogram för Gamla Köpstad/Östra Läjet har ett grönområde med inriktning idrott och fritid pekats ut. I detta område kan bland annat naturgräsplaner utvecklas och fler idrotter som växer. Behovsanalys kommer att påbörjas.

Utbyte av konstgräs och miljöinsatser, Veddige IP

Konstgräsplanen anlades 2009 och gräset beräknades hålla max 10 år. Reinvestering av nytt konstgräs behöver göras. I samband med omläggning görs kompletterande miljöinsatser för att minska spridning av granulat till naturen.

Upprustning simstadion

Simstadion är i stort behov av att rustas upp. Viktigt att ta beslut om Simstadion när ny bad- och simhall byggs på Håsten.

Reinvestering av ny banbädd Sjöare mossen

Befintlig banbädd med kylslingor behöver underhållas och en reinvestering krävs för att säkerställa fortsatt möjlighet till kylning för is. Behovsanalys kommer att påbörjas.

Ridleder

I planprogrammen för Södra Trönninge respektive Gamla Köpstad/Östra Läjet finns ridleder/ridstigar inritade. Behovsanalys kommer att påbörjas.

Servicenämnden

Inventarier kök och matsalar

Inventariebyten inom mottagningskök, matsalar och restauranger.

IT-utveckling

Projektet avser beredskap för snabba insatser vad gäller IT-investeringar för att täcka nya behov hos köpande förvaltningar. Beslut om nyttjande tas i respektive nämnd och servicenämnden.

Ombyggnad stadshus C

Det finns behov av att snabbt kunna anpassa arbetsplatser till ett flexibelt växande i organisationen. Under 2017 startade etapp 1 av effektivisering av plan 1 i Postmästaren med ombyggnation för Varberg direkt. Projektet slutförs under 2019.

IT-infrastruktur

Underhåll och utbyte av befintliga servrar och nätverksutrustning samt utökning i samband med att verksamheten växer. För 2019 har socialnämnden aviserat ett behov av att bygga ut trådar och trådlöst nätverk i sina verksamheter.

Verksamhetsutveckling serviceförvaltningen

Generellt investeringsprojekt som har till syfte att säkerställa att serviceförvaltningen utan längre tidsfördröjning kan anpassa verksamheten för att tillgodose kundens krav i samband med utveckling av nya tjänster, exempelvis Varberg Direkt. Investeringen styr mot kundbeställd aktivitet. Beslut om nyttjande tas i respektive nämnd och i servicenämnden.

Krav fastighet

Generellt projekt som har som syfte att tillgodose krav på större åtgärd i fastighet för att uppfylla lagar, förordningar och allmänna råd. Projektet är betydelsefullt för att relativt snabbt kunna tillmötesgå krav på större åtgärd kopplat till fastighet.

Anpassning fastighet

Medel används till ett generellt projekt avsett för mindre anpassningsåtgärder. Nyttjande förvaltning eller extern hyresgäst initierar behov av anpassningsåtgärd. Kapitalkostnad samt eventuell driftskostnad belastar brukande hyresgäst med ökad hyra.

Reinvesteringar fastighet, inklusive energieffektivisering fastighet

Ett normalt reinvesteringsbehov är ca 150 kr per kvm och år vilket innebär en utgift om 57 mnkr för år 2019 och upp till 69 mnkr år 2023.

Reinvesteringar fastighet, utökat underhållsbehov

Ökade investeringar behövs för att säkerställa fungerande ventilationsaggregat i kommunens fastigheter samt för renovering av de två kulturhistoriska fastigheterna Rosenfredsskolan och Gymnastiken.

Upprustning konferensrum

Utrustningsnivån i kommunens konferensrum varierar både vad gäller teknik och inventarier. Konferensrummen behöver utrustas med teknik för videokonferenser och datorer i gemensamma utbildningslokaler behöver bytas ut.

Sakernas internet

Ett fokusområde i den digitala agendan är sakernas internet (Internet of Things, IoT), eller spetsteknik som det tidigare har kallats. Det pågår en del mindre projekt i kommunens olika verksamheter men en samordnad insats krävs.

Intern uthyrning av mobiltelefoner och datorer

Datorer och mobiltelefoner i Varbergs kommun köps in och ägs idag av respektive nämnd. Under lång tid har det pågått en diskussion kring denna hantering. Det är inte optimalt ur varken standardiseringssynpunkt eller ur återvinningshänseende. En alternativ lösning är att IT-avdelningen ansvarar för inköp av samtliga datorer och mobiltelefoner för att sedan hyra ut till nämnderna. Modellen kommer att finansiera sig själv genom att verksamheterna debiteras en månadskostnad och att dessa intäkter används för att finansiera nya datorer. Dock krävs en första investering för att ta över ägandet av nuvarande enheter från nämnderna.

Kommunfullmäktige

Markförvärv

Medel för att skapa möjligheter att förvärva strategisk mark för framtida exploatering eller för inlösen vid infrastrukturella projekt. I väntan på framtida exploatering tillhör mark eller fastighet kommunens markreserv.

Exploateringar

Kommunens exploateringsverksamhet handlar om att anskaffa, bearbeta och iordningställa mark på platser där människor ska kunna bo och bedriva verksamhet.

I exploateringsbudgeten ingår både områden som ägs av kommunen och områden som ägs av privata exploatörer. Privatägda tomter finns med när kommunen enligt tecknade avtal och mot betalning har tagit fram planer, och i en del fall anlägger vägar och grönytor.

Förklaring till exploateringsbudgeten

Det är enbart de kommunala nämndernas inkomster och utgifter som ingår i exploateringsbudgeten nedan, utgifter och inkomster som berör kommunens bolag finns inte med.

Förväntat kassaflöde och förväntad resultatpåverkan

I budgeten ingår de områden där planarbete eller utbyggnaden förväntas ske under 2019–2023. Dessa beskrivs och redovisas dels med förväntat kassaflöde och dels med förväntad resultatpåverkan under perioden. Kassaflödet påverkar kommunens likviditet. De resultatpåverkande delarna består dels av nettointäkter för försålda tomtmarker och framtida driftskostnader för skötsel av gator och grönytor. I de fall exploateringen medför en nettoinvestering kommer även kostnader för avskrivning och ränta att påverka framtida resultat.

Totalkalkyl, prognos, budget och plan

I totalkalkylen anges initialt beräknade inkomster och utgifter som utgör underlag för beräkning av tomtframställningskostnad, nettoinvestering och resultat. För exploateringsområden som benämns förstudie har ännu ingen totalkalkyl beräknats. De utgifter som anges här avser enbart planarbete.

I kolumnen Prognos t.o.m. 2018 finns värden som upparbetats före 2018 och prognostiserade inkomster och utgifter för 2018. Övriga kolumner avser budget 2019 och plan 2020–2023.

Exploateringsbudget med kommentarer, 2019–2023, mnkr

Kommunala exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos t.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Västerport övergripande (11200)							
Förstudie för den nya stadsdelen i hamnområdet. Planprogram för hela exploateringsområdet kommer att beslutas under 2018. Utgifterna fördelas mellan kommande etapper.							
Kassaflöde							
Inkomst	24,5	0,2	5,5	3,1	0,0	0,0	0,0
Utgift	-24,5	-20,5	-2,0	-1,0	-1,0	0,0	0,0
Netto	0,0	-20,3	3,5	2,1	-1,0	0,0	0,0
varav nettoinvestering							
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Västerport etapp 1 (11210)							
Första etappen av Västerport med en beräknad byggstart hösten 2019. Detaljplaneprogram utarbetas 2018. Kostnader för sanering på allmän plats uppstår samtidigt som arbetet utförs.							
Kassaflöde							
Inkomst	305,8	0,0	0,0	152,9	30,0	61,5	61,5
Utgift	-189,0	-5,1	-25,2	-79,0	-57,0	-22,7	0,0
Netto	116,8	-5,1	-25,2	73,9	-27,0	38,8	61,5
varav nettoinvestering							
	147,5						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			-10,6	132,5	27,9	57,2	57,2
Kapitalkostnad			0,0	-3,9	-5,3	-5,4	-5,4
Driftskostnad			0,0	0,5	0,5	0,5	0,5
Nettoresultat			-10,6	129,2	23,2	52,3	52,4

Kommunala exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos t.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
--------------------------------	-------------	------------------------	----------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Västerport etapp 2 (11220)

Fortsatt utbyggnad norrut i det tidigare hamnområdet med saneringsstart 2023.

Kassaflöde

Inkomst	255,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-199,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,0
Netto	55,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-13,0
<i>varav nettoinvestering</i>	173,1						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			0,0	0,0	0,0	0,0	-4,3
Kapitalkostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	-4,3

Kv. Falkenbäck (11509)

Totalt 80 bostäder (50% bostadsrätt o 50% hyresrätt) Byggherre Tage & Söner. Detaljplan har vunnit laga kraft. Driftskostnad fr.o.m 2020 avser hyra p-hus.

Kassaflöde

Inkomst	26,2	0,0	26,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-7,3	-1,2	-0,1	-3,0	-3,0	0,0	0,0
Netto	18,9	-1,2	26,1	-3,0	-3,0	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	2,1						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			21,0	-3,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Driftskostnad			0,0	-2,3	-4,5	-4,5	-4,5
Nettoresultat			21,0	-5,4	-4,6	-4,6	-4,6

Kvarnliden (11512)

Planarbete pågår och beräknas vara klart årskiftet 2018/2019. Detaljplanen möjliggör för 70 ungdomsbostäder

Kassaflöde

Inkomst	8,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4	0,4
Utgift	-6,0	-0,8	-1,5	-1,2	-0,1	-2,5	0,0
Netto	2,0	-0,8	-1,5	-1,1	0,1	-2,1	0,4
<i>varav nettoinvestering</i>	2,5						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1

Brunnsberg (11526)

180 st hyresrätter i markanvisning till Varbergs Bostad. Byggnadsarbetet påbörjas under hösten 2018.

Kassaflöde

Inkomst	11,2	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-5,2	-2,3	-1,0	-1,5	-0,5	0,0	0,0
Netto	6,0	8,9	-1,0	-1,5	-0,5	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	1,4						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat		0,0	-0,7	0,0	-0,1	-0,1	-0,1

Kommunala exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos t.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
--------------------------------	-------------	------------------------	----------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Adjunkten 6 (1156)

Detaljplan utarbetas för område som omfattar mark tillhörande VBAB och kommunen. Kommunens fastighet Getakärr 5:1 berörs och kommer efteråt att kunna säljas. Ingen kalkyl ännu därför ej resultatberäknad.

Kassaflöde

Inkomst	12,8	0,0	0,0	0,0	12,8	0,0	0,0
Utgift	-3,0	0,0	-0,2	0,0	-2,8	0,0	0,0
Netto	9,8	0,0	-0,2	0,0	10,0	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	0,0						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Östra Träslöv (11555)

Förstudie för ny stadsdel, planprogram och utredningar ska utföras.

Kassaflöde

Inkomst	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-1,5	-0,5	-0,7	-0,3	0,0	0,0	0,0
Netto	-1,5	-0,5	-0,7	-0,3	0,0	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	0,0						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Breared (11560)

Ca 85 hyres- och 85 bostadsrättslägenheter i markanvisning Marmorlyckan. Detaljplan klar. Gatutbyggnad under 2018 - 2020.

Kassaflöde

Inkomst	27,2	139,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-16,9	-144,1	-2,0	-2,0	0,0	0,0	0,0
Netto	10,3	-4,4	-2,0	-2,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	8,4						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			0,0	-0,6	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	-0,4	-0,4	-0,4
Driftskostnad			0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,2
Nettoresultat			0,0	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6

Kv. Alunskiffen (11565)

54 omsorgslägenheter, 72 hyresrättslägenheter och 96 BRF. Markanvisning klar till Varbergs Vårdboende. Detaljplan har vunnit laga kraft.

Kassaflöde

Inkomst	34,0	9,3	24,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-14,6	-6,5	-8,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	19,4	2,8	16,6	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	14,1						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			24,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Driftskostnad			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Nettoresultat			23,8	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5

Kommunala exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos t.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Grytåsvägen (11590)							
Arbetet klart. Under hösten 2015 debiterades de första fastighetsägarna (gatukostnadsersättning). Resterande under 2018. Iordningställande av Jungmansvägen täcks ej av gatukostnadsersättning.							
Kassaflöde							
Inkomst	3,6	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-9,2	-9,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-5,6	-5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav nettoinvestering	9,2						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Kapitalkostnad			-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Driftskostnad			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Nettoresultat			-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Ö Träslövsläge/Gamla Köpstad (11593)							
Förstudie, planprogram pågår. Övergripande program som senare kommer fördelas på flera detaljplaner.							
Kassaflöde							
Inkomst	0,0	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-1,8	-1,3	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-1,8	3,2	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
varav nettoinvestering	0,0						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stenen omr. B och C (11662)							
Område B o C kan börja byggas ut med start 2017, totalt 123 bostäder. Trafikverket ska bygga om Fastarpsvägen, del av utgiften belastar projektet.							
Kassaflöde							
Inkomst	35,5	12,5	3,2	6,2	3,2	3,2	3,2
Utgift	-31,5	-21,3	-6,7	-3,5	0,0	0,0	0,0
Netto	4,0	-8,8	-3,4	2,7	3,2	3,2	3,2
varav nettoinvestering	-14,0						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			-1,4	-1,4	2,1	2,1	2,1
Kapitalkostnad			-0,7	0,0	-0,7	-0,7	-0,7
Driftskostnad			-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Nettoresultat			-2,5	-1,8	1,0	0,9	0,9
Himle, norr Lantmannavägen (11691)							
12 småhustomter och HVB-hem. Gata samt vatten och avlopp färdigställs under 2018. Försäljning påbörjas 2018.							
Kassaflöde							
Inkomst	6,0	1,5	1,0	1,5	1,5	0,5	0,0
Utgift	-3,5	-3,2	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	2,5	-1,7	0,7	1,5	1,5	0,5	0,0
varav nettoinvestering	3,2						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			0,9	1,4	1,4	0,5	0,0
Kapitalkostnad			-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,8	1,2	1,2	0,3	-0,2

Kommunala exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos t.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Trönninge skola (11702)							
Området kring Trönninge skola och Tresteget. Delar av de utgifter som anlagda vägar orsakat förs över till kommande detaljplaner inom planområde Södra Trönninge.							
Kassaflöde							
Inkomst	46,0	35,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-58,3	-57,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-12,3	-21,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav nettoinvestering	20,5						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Driftskostnad			-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Nettoresultat			-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Åsby, norr Åsbyvägen (11756)							
15 småhusomter, varav 8 är sålda. Området är färdigbyggt, endast toppbeläggning kvarstår.							
Kassaflöde							
Inkomst	4,8	2,9	0,6	0,6	0,6	0,0	0,0
Utgift	-4,5	-3,4	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	0,3	-0,5	0,3	0,6	0,6	0,0	0,0
varav nettoinvestering	0,0						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Veddige, Öster Kullavägen (11775)							
Planprogram för bostäder med blandad upplåtelseform. Utgifter för utredningar under förutsättning att detaljplanearbete påbörjas.							
Kassaflöde							
Inkomst	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-2,1	-1,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav nettoinvestering	-2,1	-1,0	-0,3				
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bua Kvarndamsvägen (11803)							
Försäljning pågår, det återstår 16 tomter. Anläggande av lekplats och toppbeläggning återstår. Projektet belastas med generalplane-kostnader för cykelväg som Trafikverket anlägger.							
Kassaflöde							
Inkomst	28,9	18,5	4,8	4,8	4,8	1,6	0,0
Utgift	-19,6	-12,2	-1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	9,3	6,2	3,5	4,8	4,8	1,6	0,0
varav nettoinvestering	15,8						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			0,3	2,3	2,3	0,8	0,0
Kapitalkostnad			-0,8	-0,8	-0,7	-0,7	-0,7
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			-0,5	1,5	1,5	0,0	-0,7

Kommunala exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos t.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
--------------------------------	-------------	------------------------	----------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Bua Hamnplan (11806)

Detaljplanearbete pågår. Preliminär kalkyl. Utbyggnad beräknas med start 2019

Kassaflöde

Inkomst	18,0	0,0	16,0	2,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-23,0	-1,1	-11,1	-6,4	-4,4	0,0	0,0
Netto	-5,0	-1,1	4,9	-4,4	-4,4	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	<i>11,4</i>						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			7,8	1,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	-0,6	-0,6	-0,6
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			7,8	1,0	-0,6	-0,6	-0,6

Östra Kvarnagården (11904)

Förstudie. Detaljplanearbete pågår. Utredning av va och dagvatten pågår. Kraftledning läggs ner i jord under 2018. Preliminär kalkyl.

Kassaflöde

Inkomst	18,1	0,0	0,0	7,0	5,0	5,0	0,0
Utgift	-30,4	-4,0	-15,0	-7,0	-4,4	0,0	0,0
Netto	-12,4	-4,0	-15,0	0,0	0,6	5,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	<i>20,0</i>						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			-2,2	4,9	3,5	3,5	0,0
Kapitalkostnad			0,0	-0,7	-0,9	-0,9	-0,9
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			-2,2	4,2	2,6	2,6	-0,9

Holmagärde Östra (11913)

Under 2018 läggs kraftledning och vattenledning om.

Kassaflöde

Inkomst	118,2	6,1	32,5	29,3	22,4	14,6	0,0
Utgift	-105,6	-53,4	-30,0	-22,2	0,0	0,0	0,0
Netto	12,6	-47,3	2,5	7,1	22,4	14,6	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	<i>40,6</i>						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			8,0	17,2	17,2	8,6	0,0
Kapitalkostnad			0,0	-1,3	-1,8	-1,8	-1,8
Driftskostnad			0,0	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Nettoresultat			8,0	15,2	14,8	6,2	-2,4

Cirkulation kv. Stören (11918)

Ny koppling österut mellan Västkustvägen och Värnamovägen samt västerut mellan Västkustvägen och Lassabacka handelsområde. Detaljplan behöver påbörjas för att färdigställas 2019

Kassaflöde

Inkomst	13,4	0,0	0,0	0,0	2,6	0,0	0,0
Utgift	-19,2	0,0	-0,5	-10,0	-8,7	0,0	0,0
Netto	-5,8	0,0	-0,5	-10,0	-6,1	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	<i>4,3</i>						

Resultatpåverkan

Nettointäkt			0,0	-1,2	0,3	0,3	0,3
Kapitalkostnad			0,0	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	-1,7	-0,2	-0,1	-0,1

Kommunala exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos f.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Jonstaka bensinstation (11923)							
Område för ny bensinstation vid Jonstakarondellen.							
Kassaflöde							
Inkomst	4,4	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-1,5	-0,3	-1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	2,9	-0,3	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	1,1						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			4,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			3,9	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Nya vattentornet (11924)							
Inledande utredning för anläggandet av nytt vattentorn.							
Kassaflöde							
Inkomst	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	0,0						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tvååker brandstation (11967)							
Utbyggnad påbörjades 2017. Belastas med 10 procent av Fastarpsvägens ombyggnad.							
Kassaflöde							
Inkomst	2,5	1,5	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-6,9	-5,4	-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-4,4	-3,9	-1,5	1,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	3,0						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			-1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			-1,7	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Sunnvåra 8:3 (11985)							
Nytt verksamhetsområde vid Värömotet. Derome anlägger hursfabrik i området. Kommunen förskotterar utgifter för utbyggd VA till områ-							
Kassaflöde							
Inkomst	16,1	13,5	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-34,5	-30,9	-3,2	-0,5	0,0	0,0	0,0
Netto	-18,4	-17,4	-0,6	-0,5	0,0	0,0	0,0
<i>varav nettoinvestering</i>	0,4						
Resultatpåverkan							
Nettointäkt			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitalkostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kommunala exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos t.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
SAMMANSTÄLLNING KOMMUNALA EXPLOATERINGSOMRÅDEN							
Påverkan kassaflöde 2019-2023 (mnkr)			8,9	71,0	1,2	61,6	52,1
Påverkan resultat 2019-2023 (mnkr)			45,8	140,8	35,8	53,9	36,4
varav <i>nettointäkt</i>			50,2	153,4	54,8	73,0	55,4
varav <i>kapitalkostnader</i>			-3,1	-8,9	-12,8	-12,8	-12,7
varav <i>driftskostnader</i>			-1,4	-3,7	-6,2	-6,2	-6,2

Externa exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos t.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Kv. Malmen (11510)							
Detaljplan ute på samråd. En av fastigheterna som berörs ägs av kommunen. Oklart när utbyggnad kan ske eftersom det ligger i anslutning till Renen och Tunnelområdet.							
Kassaflöde							
Inkomst	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-11,6	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	5,0	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav <i>överlåtna anläggningar</i>	7,4						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Svärdfisken 29 (11511)							
50 lägenheter samt lokaler med förväntat färdigställande 2018/2019.							
Kassaflöde							
Inkomst	10,7	10,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-11,8	-10,5	-1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-1,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav <i>överlåtna anläggningar</i>	9,1		-1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Nettoresultat			-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

Svärdfisken E2 (11514)							
Detaljplanearbete pågår för kontor, handel och bostäder. Cirka 90 lägenheter med beräknad byggstart 2018. Exploatören ger investeringsbidrag till gestaltning Birger Svenssons väg							
Kassaflöde							
Inkomst	4,6	0,0	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-0,8	-0,1	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	3,9	-0,1	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0
varav <i>överlåtna anläggningar</i>	0,7						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Externa exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos f.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Lektorn 8 (11521)							
Ca 200 hyresrätter på mark ägd av Varbergs Bostad. Arbete pågår med utformning av allmän plats. Kalkyl ännu inte klar							
Kassaflöde							
Inkomst	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	0,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	1,0						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Träslöv 8:139 (11545)							
Ca. 40 bostadsrättslägenheter. Detaljplanen överklagad, byggstart 2018. Exploateringen innebär smärre insatser på allmän plats.							
Kassaflöde							
Inkomst	1,5	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-1,5	-1,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	0,0	-1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>							
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Träslöv, Kapellgatan (11553)							
Byggnation färdigställs under 2019.							
Kassaflöde							
Inkomst	24,1	21,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-21,9	-17,6	-4,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	2,1	3,4	-4,3	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav anläggningstillgångar</i>	12,8						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Nettoresultat			-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Arboretum (11554)							
Detaljplan har varit på samråd. Inväntar kalkyl. Ev. kommer exploatören att själv bygga gator och allmän plats.							
Kassaflöde							
Inkomst	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>							
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Externa exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos t.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
------------------------------	-------------	------------------------	----------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Smeakalles E2 (11666)

54 småhus byggs. Kommunen är för del av gång- och cykelväg utmed Fastarpsvägen samt säkerhetshöjande åtgärder i korsning.

Kassaflöde							
Inkomst	8,5	11,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-11,0	-17,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-2,6	-6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	6,8						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Nettoresultat			-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4

Munkagård 1:57 (11667)

Ca 40 bostäder. Utbyggnaden klar, återstår toppbeläggning under 2018.

Kassaflöde							
Inkomst	8,5	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-8,5	-8,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	6,8						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Nettoresultat			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2

Södra Trönninge Planområde (11700)

Planområde för Södra Trönninge med förlängning av Österleden och korsning Viskadalsbanan.

Kassaflöde							
Inkomst	196,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-268,6	-1,0	-2,0	-5,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-72,5	-1,0	-2,0	-5,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	268,6						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Bläshammar översikt (11703)

Övergripande programområde för Bläshammar.

Kassaflöde							
Inkomst	6,1	13,0	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-9,5	-19,8	-1,0	-1,8	0,0	0,0	0,0
Netto	-3,4	-6,7	5,1	-1,8	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	0,0						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Externa exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos t.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Trönningenäs inre delen (11704)							
Övergripande programområde för inre Trönningenäs.							
Kassaflöde							
Inkomst	40,5	6,9	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-40,5	-11,0	-4,0	-4,0	0,0	0,0	0,0
Netto	0,0	-4,0	-4,0	-1,9	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	26,2						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Nettoresultat			-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Göingegården (11705)							
Området är så gott som färdigställt. En etapp av denna ska debiteras, men utbyggnad av park, parkeringsområde och naturmark som tillhör kommunen återstår.							
Kassaflöde							
Inkomst	0,0	28,9	13,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	0,0	-44,5	-5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	0,0	-15,6	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>							
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-7,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			-7,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Hansagård/Grönningegård (11714)							
Detaljplan har vunnit laga kraft. Byggstart av cirka 72 villor beräknas 2018.							
Kassaflöde							
Inkomst	23,8	0,0	21,0	2,9	0,0	0,0	0,0
Utgift	-23,8	-10,6	-9,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	0,0	-10,6	11,2	2,9	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	16,7						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Nettoresultat			-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Lindhov 1:22 (11716)							
Byggnation av gator inom detaljplan färdig, toppbeläggning återstår.							
Kassaflöde							
Inkomst	11,7	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-12,2	-13,2	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-0,5	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	7,9						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Nettoresultat			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2

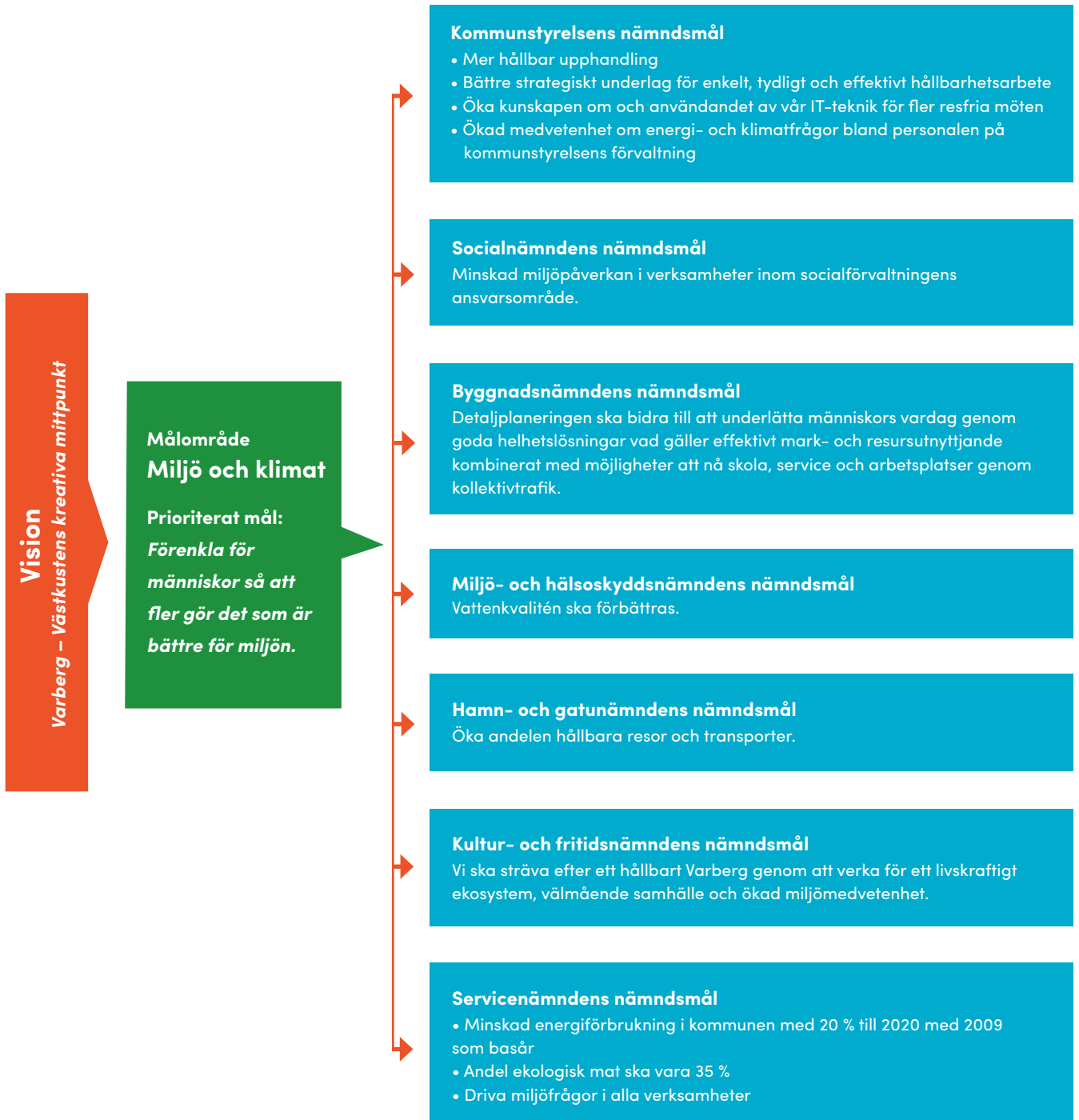
Externa exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos t.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Pilgatan Norra (11717)							
Fortsatt utbyggnad av Deromes område vid Pilgatan i Trönninge. Cirka 145 bostäder.							
Kassaflöde							
Inkomst	11,3	1,0	9,5	1,8	0,0	0,0	0,0
Utgift	-11,3	-6,6	-3,5	-1,5	0,0	0,0	0,0
Netto	0,0	-5,6	6,0	0,3	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	7,1						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Nettoresultat			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Bläshammar 2:12 (Skanska) (11718)							
Ca 80 bostäder i olika upplåtelseformer. Detaljplan har vunnit laga kraft. Beräknad byggstart hösten 2018.							
Kassaflöde							
Inkomst	12,6	0,0	12,4	0,3	0,0	0,0	0,0
Utgift	-12,6	-0,8	-11,5	-0,3	0,0	0,0	0,0
Netto	0,0	-0,8	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	5,7						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Nettoresultat			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Pilgatan väg (11719)							
Utbyggnad av gång- och cykelväg samt cirkulationer utmed Pilgatan.							
Kassaflöde							
Inkomst	16,4	0,0	0,0	16,4	0,0	0,0	0,0
Utgift	-16,4	-10,3	-5,0	-1,2	0,0	0,0	0,0
Netto	0,0	-10,3	-5,0	15,1	0,0		
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	11,5						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Nettoresultat			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Trönningenäs 5:29 (A4) (11721)							
Detaljplan för cirka 15 villor. Utbyggnad beräknad 2019 och 2020.							
Kassaflöde							
Inkomst	6,0	0,0	0,0	5,8	0,3	0,0	0,0
Utgift	-6,0	-0,1	-0,5	-5,2	-0,3	0,0	0,0
Netto	0,0	-0,1	-0,5	0,6	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>	2,5						
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Nettoresultat			0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1

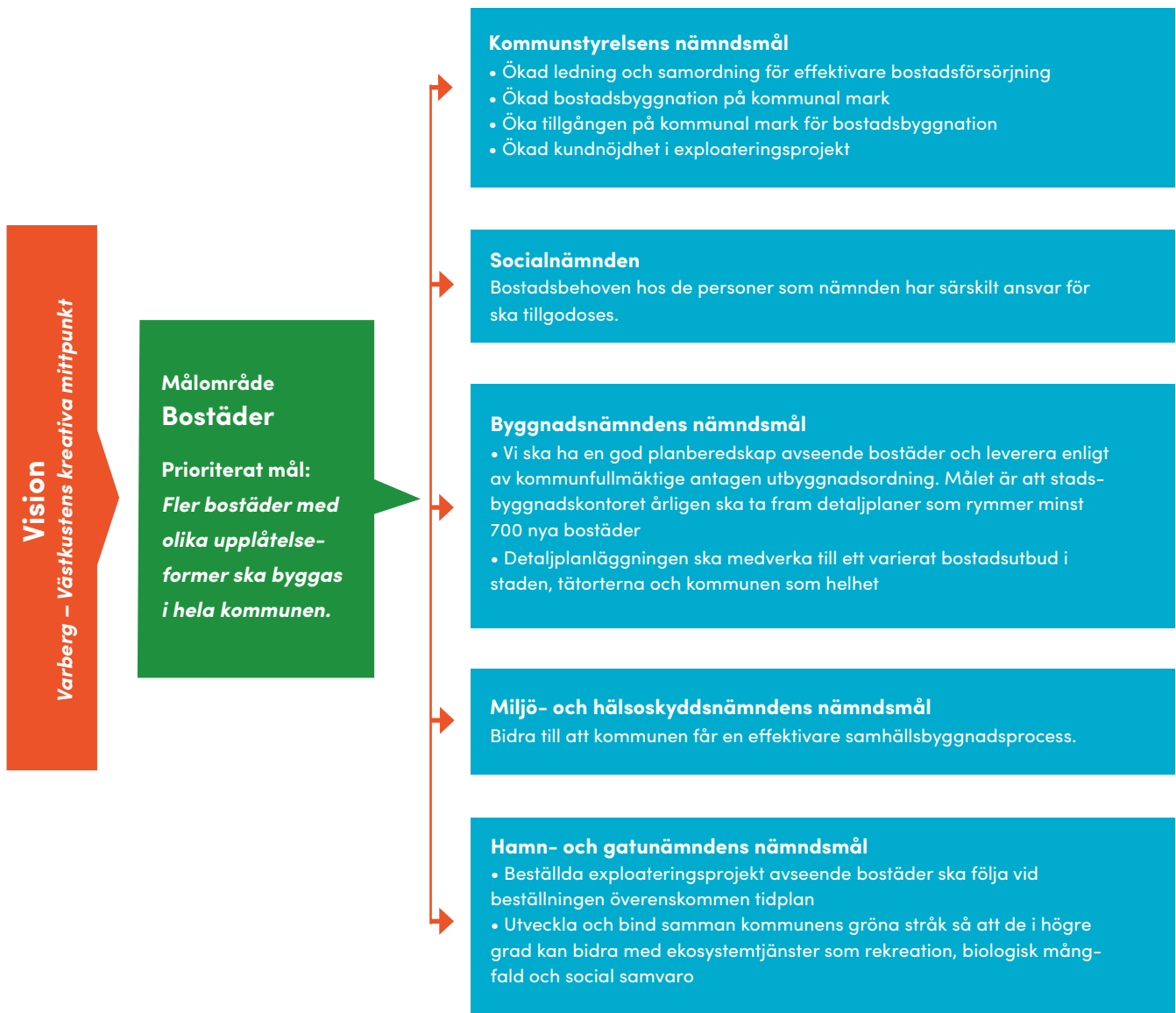
Externa exploateringsområden	Totalkalkyl	Prognos f.o.m. 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Stråvalla - Kärra 1:94 mfl (11823)							
Tidigare utbyggt område där kommunen blivit engagerad i problem med dagvatten.							
Kassaflöde							
Inkomst	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-2,5	-1,3	-1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-2,5	-1,3	-1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>							
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			-2,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Bossgård 2:8 (11977)							
Medfinansiering av Trafikverkets lösning för korsning 41:an i Derome							
Kassaflöde							
Inkomst	0,7	14,2	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgift	-1,4	-4,7	-1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	-0,7	9,5	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>varav överlåtna anläggningar</i>							
Resultatpåverkan							
Driftskostnad			-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoresultat			-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
SAMMANSTÄLLNING EXTERNA EXPLOATERINGSOMRÅDEN							
Påverkan kassaflöde 2018-2020 (mnkr)			16,6	10,2	0,0	0,0	0,0
Påverkan resultat 2018-2020 (mnkr)			-13,0	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
TOTAL SAMMANSTÄLLNING KOMMUNALA OCH EXTERNA EXPLOATERINGSOMRÅDEN							
PÅVERKAN KASSAFLÖDE 2019-2023 (mnkr)			25,5	81,2	1,2	61,6	52,1
PÅVERKAN RESULTAT 2019-2023 (mnkr)			32,8	138,5	33,5	51,7	34,1
<i>varav nettointäkt</i>			40,8	155,2	56,6	74,7	57,2
<i>varav kapitalkostnader</i>			-4,4	-10,7	-14,6	-14,7	-14,6
<i>varav driftskostnader</i>			-3,5	-5,9	-8,4	-8,4	-8,4

Den röda tråden

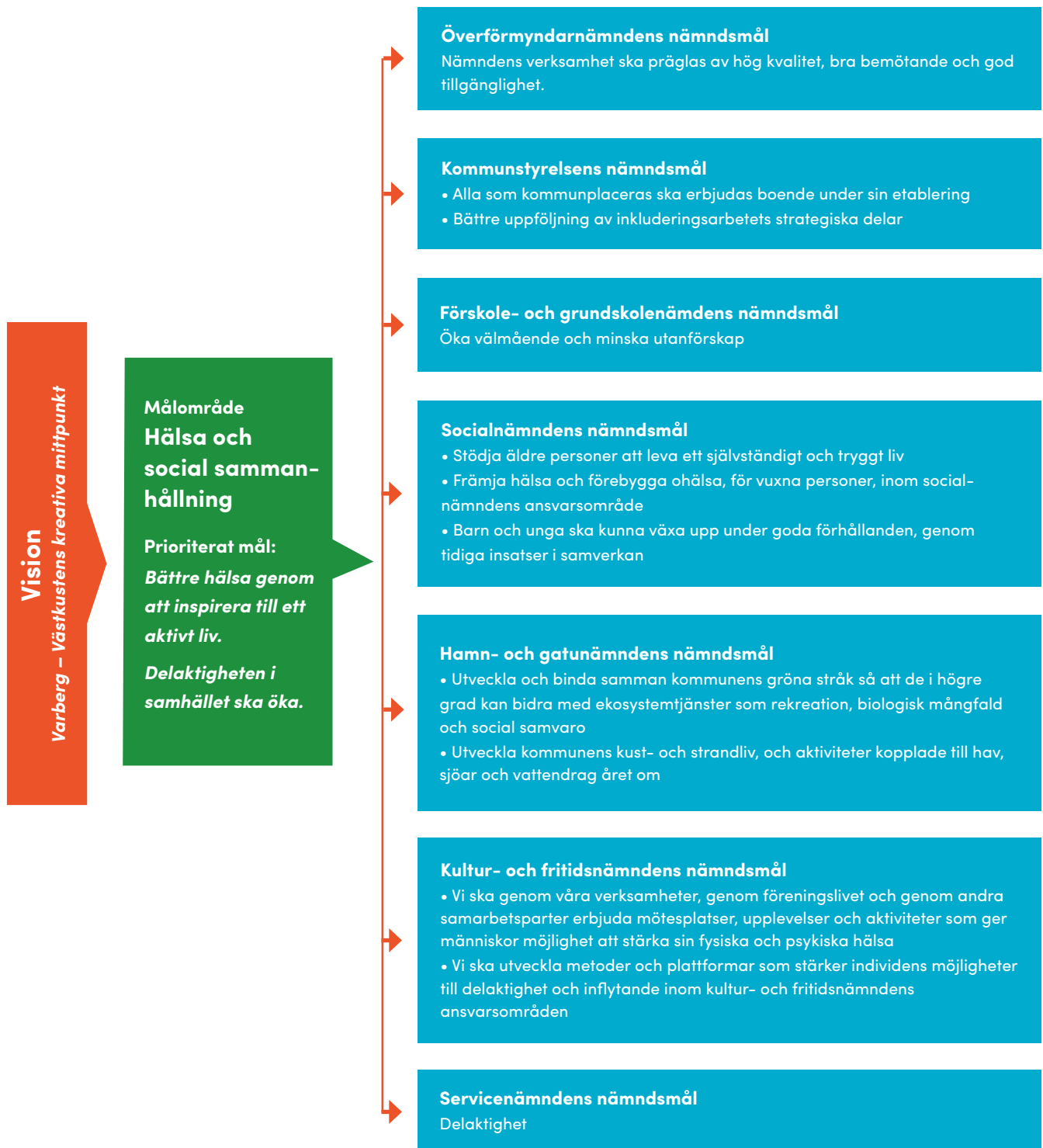
Bilaga till Budget 2019, Plan 2020–2023

På sidan 11 i budgetdokumentet beskrivs kommunens styrmodell och de fyra strategiska målområden som fullmäktige utifrån visionen, Varberg – Västkustens kreativa mittpunkt, har beslutat ska styra arbetet i kommunkoncernen. Kommunens nämnder har formulerat egna mål som ska bidra till måluppfyllelsen inom respektive målområde, nedan redovisas dessa mål.

**VARBERGS
KOMMUN**

Besöksadress: Engelbrektsgatan 15 Östra Vallgatan 12 Postadress: 432 80 Varberg
Telefon, växel: 0340-880 00 E-post: ks@varberg.se Webbplats: www.varberg.se